Mélyen tisztelt akademiai Titkár úr!

Hirlapokból értesültem, hogy az Academia f. hó 31én tartja nagy gyűlését; - igen szerény anyagi körülményeim, valamint terhes hivatalos működésem szolgáljanak mentségeül meg- nem jelenhetésemnek. -

1854ik évben boldog emlékezetű Kiss Károly rendes tag útján tételményez- tem le az Academiánál az 1848-1849ki ma- gyar hadjáratok történetéből körülbelől 150-200 ívet, azt hiszem, hogy arról Nagy- ságos Toldy Ferencz úr tudni fog; - aláza- tosan felkérem á Tekintetes Titkár urat, minthogy azon kéziratáim csakis szigorú fog- ságom következtében /: á holis az irás á legke- ményebben tiltva volt:/ megmentésük végett jutottak az Academia kezeibe, - sziveskedi- jék azokat annál inkább is kezeimhez jut- tatni, minthogy komolyan elhatároztam azon kéziratoknak sajtó utjáni kiadatását.

Egyébiránt mély tisztelettel vagyok

Kassán Januar hó 16án 1867

Tekintetes academiai Titkár úrnak

alázatos szolgája
Korponay János

61/9. Érk. jan. 18. 1867.

Korponai János l. t. 1854-ben az Akadémiánál letéteményezett 150–200 ívnyi kéziratait kéri vissza.

Tekintetes

Arany János úrnak a ma-
gyar Academia Titkárának

Pesten

a magyar Academia
palotájában

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Báró és M. Akademiai Elnök ur!
mélyen tisztelt kegyes uram!

A magyar ajku görögkath. hivek számára 1862ik évben kiadott „Óhitü Imakönyvet", miután az 3½ ezer példányban elkelt, azon okból, mivel egyrészt közkedvességre talált s a közönség által kerestetett, másrészt pedig, mivel benne semi forditási hiba nem találtatott, bár mint a hirlapokból látható, az általa okozott mozgalom több oldalról éles szemmel kisértetik; — ismét magam költségén „a Szenteknek közös tisztelete"vel bővitve másodszor kiadván van szerencsém ezennel Méltóságodnak, mint a Magyar Akadémia Elnökének mint köteles példányt mély tisztelettel bemutatni.

S egyszersmint magas helyzeténél fogva részemre kegyes pártfogását egy oly lelkészi állomás megnyerésére kérni, hol a megkezdett egyházi litteraturai téren több kéziratban és tervben lévő munkálataimat is létre hozhatnám.

Ugyanis én egyrészt oly mostoha helyzetbe jutottam a H. Böszörményi parochián 1863ik évben szenvedett inség és marhadög és a folyó 1865ik évben ismét inség és marhadög következtében hogy azon városi (: de egyedül az inséges néptől szedendő párbérre és gazdálkodásra alapitott :) parochiát kénytelen voltam elhagyni, s a legközelebb üresedésben volt Cilis faluban keresni menedéket, — hol azonban minden litteraturai társalgástól könyvtár és nyomdától még távolabb vagyok, ugy hogy nincs módom csak egy hirlapot is olvasni.

Másrészt pedig az Ungvári görögkath. lelkészi állomás, melyre a kinevezési jog a Nagyméltóságu M. kir. Kincstárt

tárt mint kegyurat illeti, éppen üresedésben levén, részemre a fent nevezett litteraturai célból jobb helyzetű állomás nem lehetne. Mert itten 1[o] szabad lennék 3 gymnasiakus fiaimnak nevelési gondjától, kiket más parochián részint magam itthon tanitgatok, — (s ez elveszi minden időmet) — részint drága költségen iskoláztatok — (s ez elveszi minden anyagi tehetségemet a további könyvekre való kiadástól) — Ungvártt pedig helyben van 8 osztályu gymnasium. — 2[szor] mert az ungvári parochusnak káplánya is van, — s igy a megkezdett litteraturai térre több időt forditthatnék. 3[or] mert helyben van a püspöki könyvtár, és más tanult térfiak kölcsönösen használható könyvei — s mert helyben van nyomda is; — Mindezek oly előnyök, melyeket eddig is sajnosan nélkülöztem, s melyek nekem szükségesek volnának a további szándékolt rituális és iskolai munkálatok tökéletesebb kidolgozására; s mely előnyök nem minden, vagy alig valamelyik competensnek használhatnak, nekem pedig sehol másutt a munkácsi megyében együtt fölnem találhatók.

De másként is egy vármegyei, s egyházmegyei székes városban való alkalmaztatásomat azon neveltetési körülményeim is igénylik miszerént Tokaj városban születvén, Ujhelyt és Ungvártt a gymnasiumot végezvén, s már kiskoromtól a könyvolvasáshoz ragaszkodván, Egerben és Pesten jóelőmenetellel végeztem a bölcsészetet, s különösen Pesten 183[8]/9[ben] még b. e. Waltherr László volt akademiai tag házánál éppen elemembe jutottam, mert itt a magyar litteraturának akkori minden hirlapjait és tudományos gyüjteményeit átolvasgatván, avval megismerkedtem. — Utóbb Nagy Váradon a jogot két évig végezvén sőt a joggyakornokságot is a M. kir. Kincstárnak Tokaji uradalmi ügyvéde t. e. Tekésházy Mihály mellett dicséretesen végeztem. s ezeknél fogva is egy a M. kir. Kincstár pártfogása alatti parochiának elnyerésére némi tekintetbe vételért esedezem.

Annál is inkább

Annális inkább, mert az azon parochián megkivántató magyar és orosz, és a tanult deák és görög nyelven kivül a német és francia nyelvet is megtanultam, s csak is oly városi helyen tehetném azokat hasznossá, — nem pedig ily egyedül gazdászatra alapitott parochiákon, hol valóban fájdalmasan esik, valahány napot a mezőn a mindennapi életem megkeresésére a gazdászatra kell forditanom, midőn az egyházi és iskolai litteratura mezején oly sok teendőt látok, s melyekre hogy némi hivatásom van, annak jeleit egyrészt nyomtatásban is adtam, másrészt pedig megboldogult püspökömnek ily tárgybani munkálatokra meghivó többrendű felszóllitásai, nevezetesen 1857 Sept. 25e 2078 számu — 1859 Junius 29e 2151 sz. — 1861 Junius 14e 1906 szám 1861 Junius 21én 2263 számu — 1861 Nov. 12e 3387 számu — 863 Martius 11e 866 sz. 1863 December 14e 4125 számu — 1864 februar 9e 591 számu s a t. hozzám intézett kegyes levelei is igazolják, melyekből egy párnak másolatát /. alatt mély tisztelettel ide mellékelem.

Huszadik éve Méltóságos Uram! mióta mint föl szentelt áldozár kezdtem a liturgiát magyar nyelvre forditgatni; s csekély jövedelmű parochiákon, időmet és jövedelmemet nem a gazdászatra s nem joviális ismerkedésekre, hanem könyvek szerzésére, s különösen az egyházi görög, szláv, román, — ugy szinte részben a német és francia nyelvek ismeretére forditgattam; hogy annál képesebb lehessek a szándékolt egyházi munkákat azon nyelvek ismeretének segitségével magyar nyelvre áttenni.

Előttem voltak többen, s vannak most is kik e téren munkálkodtak görögkath. lelkészek, s a magyar nyelvet a görögkath. szentélybe behozni igyekeztek; de munkálataik püspöki helybehagyásra méltóknak nem találtatván, irásban maradtak. — Én is ugyan a püspöki előleges helybehagyatást több éveken át nem győzvén bevárni, több lelkésztársaimnak ohajtására saját költségemet veszélyeztettem mintegy 2000 ftig mi engem s egész családomat egész életemre tönkre tehetett volna, ha mint igen tekintélyes helyről sürgetve volt, püspöki eltiltás villáma sujtotta volna könyvemet; azonban megboldogult püspököm Popovics Vazul, ki sz. Pál apostolnak

tolmak (1 Kor. 14:19 sat.) s a keleti egyháznak minden nemzetiséget szentesitő" elvét magyar ajku hiveire alkalmazni régen óhajtotta, imakönyvemet mint az előtt irásban ugy nyomtatásban megolvasván, szóval dicséretesnek, irásban pedig 1863ik évi megyei körlevelében a templomokban a kántorok által használhatónak elismerte.

Nem sok e munka (: Imakönyv és katekizmus :) tömegére nézve, de nekem sokba került; mert sokszor elmellőztem miatta a gazdálkodást; s jaj pedig azon gkath. papnak ki nem gazdálkodik kivált ha még ínséges évek érik mint engemet, s a mellett nevelendő gyermekei vannak, mint nekem! — Hű társam nőm sok bajok és szükség közt elszenvedett az idén — s igy mint özvegyre most annál sulyosabban hárul reám az anyai gond is az apaival egyesitve. Három iskolázandó fiu és két leányka, — s e mellett az ínséges idők terhe!

(3 évi föladó majd 200 ft — az 863 évi ínséges vetőmagvakért tartozás 178 ft. a könyvek kiadására kölcsön vett összegekben még 100 fttal tartozom. — marháim mult években kidöglöttek. — A mint ezen ínséges állapotomról Városi Bizonyitványokkal ellátott folyamodványomat a Nagy Méltóságu Mkir. Helytartó Tanácshoz még f. évi Majus hóban felküldtem, s $\frac{81.397}{866}$ sz. a. mint értesültem beis be van igtatva; de mindeddig semi választ semi segélyt nem nyertem.)

Mindezekben Méltóságodnak kegyes pártfogása ugy vélem segithetne, ha 1ör A NMlgu Mkir. Htó Tanácshoz imént emlitett szám alatt beigtatott folyamodványomra mint ínséges és károsodott lelkésznek valamely alapból némi segélyt eszközleni.

2or ha három gymnasialis osztályu fiaimnak legalább egyikére Stipendiumot eszközleni méltóztatnék. — Ez ügyben ugyan még nemis folyamodtam, mert oly szegény és abstrusus falusi helyzetben vagyok, hogy egy napi lapot sem olvashatok melyből a Stipendiumok hirdetését megérthettem volna.

3or de leginkább az által lenne helyzetemen egészen segitve, ha az Ungvári lelkészi állomásra kineveztetésemet eszközleni kegyesen méltóztatnék.

Mivel pedig

Mivel pedig kivált ez utóbbit illetőleg, a Nmltgu M. kir. Kincstárnak Elnökéhez vezető ismeretségem nincs, egyedül Méltóságod az, ki előtt f. évi Martius hóban személyesen tettem volt mély tiszteletemet; s ki mint a nemzeti litteraturának érdekét főképen képviselő, engem mint a litteraturának mezején körülményemhez képest a többi hasonlók között leginkább munkálkodót kinek is eddigi munkálatommal sikerült a magyar nyelvet a görögkath. szentélyben, hova eddig ezred éven át nem hathatott, élővé tenni, s ezrek örömére s lelki épületére a szent énekekben fölhangoztatni, s szentesíthetővé tenni; azon nekem sehol másutt fölnem található térre magas közbenszóllása s élénk pártfogása által helyeztethet; miért is Isten után ezen ügyben egyedül Méltóságodban reménylvén, teljes bizodalommal kérem alázatosan azon kegyes közbenjárását és pártfogását, miszerént az ide :/.: mellékelt s a Nagyméltgu M. kir. Kincstárhoz mint az ungvári parochia kegyurához cimzett folyamodványomat kegyesen ajánló kisérvényével küldenis közben szóllásával, ezen litteraturai tekintetben nekem másutt fölnem található szükséges helyre kineveztetésemet eszközleni méltóztatnék.

Egyéb iránt magas kegyeibe ajánlott, mély tisztelettel vagyok. Nyir-Bilisen 1866 December 31^{kén}.

Méltóságodnak

legalázatosabb szolgája
Roskovics Ignácz
volt h. böszörményi
most pedig pilisiaklelkész.
u. p. Nyir-Bátor.

67/J. Átvettem jan. 21. 1867

Roskovics Ignácz pilisi g. k.
lelkész egy Óhitü imakönyvét
küldi; s az Akadémia elnöké-
től pártolást kér, hogy a m.
kir. kincstártól parochiát nyer-
hessen.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Nagy Méltóságu M. Kir. Kincstár

Kegyes Uraim!

Az ungvári görögkath. parochiai állomás üresedésben levén, minthogy annak betöltése a Nagyméltóságu M. kir. Kincstár kegyuri kineveztésétől függ, arra való kegyes kineveztetésemet következő indokokból legalázatosabban kérem:

1ör Születtem 1822ik évben Tokajban, M. kir. Kincstári városban, hol ősatyáim s különösen atyám is városi hivatalban voltak, s a S. a Uihelyi és ungvári gymnasiumokban, aztán az egri lyceumban, és a pesti egyetemen a bölcsészetet, Nagyváradon mind két évi jogot jól és jelesen végeztem, sőt a joggyakorlatot is b.e. Szeke'sházy Mihál M kir. Kincstári Tokaji Uradalmi ügyvéd mellett végeztem.

(Mindezekrőli bizonyitványaim fekszenek küldve a püspöki megyei úton a N Mlgu M kir. Helytartó Tanácshoz néhány évvel ezelőtt midőn az ungvári Tanitóképezdei Igazgatói állomásra folyamodtam, – s azóta azokat kérésemre sem kaptam vissza.)

S igy a M. kir. Kincstár védelméhez születési s neveltetési viszonyomnál fogva némi természetes bizalommal vonzódom, – annál is inkább hogy egy megyei székvárosbani állomásra a törvénytudományok tanulása s gyakorlásával némi politikai s jogi képzettséget is szereztem.

2szor mert az ungvári gkath. parochiai állomás, hol tudniillik litteraturai társalgás, püspöki könyvtár és nyomda és gymnasium van, mind oly szellemi szükségletek, melyek tán némely competensnek éppen nem kellenek, vagy legalább igen nélkülözhetők, s kik a többjövedelmi jólétet másutt is s még tán inkább föltalálhatják, nekem

pedig

pedig mindazok oly szellemi szükségletek, melyeket másutt együtt semiféle parochiai állomáson e megyében föl nem találhatok, – s melyek hogy nekem valóban szükségesek, azt egyrészt nyomtatásban lévő munkáim nevezetesen „ Óhitü Ima és énekes könyv 1862. Debrecen 8adrétben, – és ismét 4adrétben, – továbbá Görög-katholikus katekizmus 1864 Debrecenben. – és Magyar Király-ság földirata versekben 1864. Debrecenben. – és ismét Óhitü Imakönyv 2ik kiadása a szentek közös tiszteletével bővitve saját költségemen kiadott könyvek, melyektől a kötelességes példányokat a Magyar Akadémia könyvtárába beküldtem, – ugyszinte b.e. püspökömnek e tárgybani többrendü, nevezetesen 1857 sept. 25 2078 számu – 1859 Junius 29e 2151 számu – 1861 Junius 14 1906 számu – 1861 Junius 21 2263 számu – 1861 Nov. 12ee 3387 számu – 1863 Martius 11 866 számu. – 1863 December 14en 4125 szám – 1864 februar 9en 591 számu satt. ilyes munkálatokra fölhivó részint helybenhagyó levelei – és kéziratban lévő egyéb munkálataim is részint bizonyitják részint bizonyithatják.

3szor mert a magyar és orosz nyelveken kivül nemcsak a latint de a görögöt is ugy a németet és franciát is megtanultam, – melyeknek kellő használatát csakis oly városi s litteraturai központi helyen vehetném leginkább, – mig a jelen falusi elszigetelt helyzetben mindezen tehetségek csak vesztegetődnek bennem.

Végre hozzá járul még e folyó évben történt megöregyedettségi állapotom is, s 20 éves felszentelt lelkészi tapasztalásom.

Melyeknél fogva tehát a nevezett Ungvári gkath. parochusi állomásra kineveztetésemet legalázatosabban kérem. Bilis 1866 December 30.

Nagy Méltóságtoknak

legalázatosabb Szolgája
Roskovics Ignácz
volt böszörményi, most pilisi gkath. lelkész.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A Nagyméltóságu M. királyi Kincstárhoz, mint az Ungvári gkath. parochia kegyurához

legalázatosabb folyamodvány

melyben Ungvári gkath. parochussá kineveztetését kéri

a bentirt.

Másolatok.

2078. A munkácsi püspöktől Tisztelendő Roskovics Ignác karácsi lelkésznek. Krisztusban kedvelt fiam, Tisztelendő Parochus! Mivel egy szertartásunkhoz alkalmazott, s magyar ajku hiveink számára magyar nyelven kiadandó katekizmusnak szükségét és hasznosságát elismertük, azért Kedveltségedet ezennel fölhivom, és oda utasitom: hogy a megyénkben eddigi orosz nyelven levő Kutkaféle katekizmust értelmes népszerü de mindazáltal nyelvtanilag szabályos irállyal magyar nyelvre kellő kinyomatás végett forditsa át; és azon forditványt átvizsgálás és helybehagyás, és további rendelkezés végett mentül előbb ide fölterjeszteni igyekezzen. Egyébiránt püspöki áldásomat adván, vagyok Ungvárott Augustus 25én 1857. Kedveltségednek Krisztusban jóakaró atyja Vazul püspök mk.

2151. A munkácsi püspöktől karácsi lelkész Nagyontisztelendő Roskovics Ignácznak. – Krisztusban kedvelt fiam Tisztelendő Lelkész! A mennyiben keleti szent szertartásunk legszükségesebb s mindennapi használatra vonatkozó egyházi könyveinek egyrészét magyarajku hiveink lelki buzgóságának emelése és megszilárditása tekintetéből magyar nyelvre átteni nemcsak célszerü hasznos és üdvességes, hanem szükségesnek is ismertetett el itten; annyiban Kedveltségedet ezennel fölhivom az iránt: hogy az egyházi ugynevezett Trebniket, jelesen pedig abból a szent keresztség, Bérmálás, Esketés és Utolsókenet szentségek ugyszinte a temetési és Mezőszentelési végzendő imaszolgálatokat magyar nyelvre átforditani s ezt további átvizsgálás és helybenhagyás végett mielőbb ide felküldeni iparkodjék – Egyebiránt püspöki áldás adása mellett maradok Ungváron Junius 7én 1859. Kedveltségednek Krisztusban szives atyja: Ő Méltósága helyett: Hadzsega mk.

4125. A munkácsi püspöktől. Böszörményi lelkész Ntdő Roskovics Ignácznak. Krisztusban kedvelt fiam Ntdő Parochus! A megyei kormány előtt biztosan tudva levén hogy kedveltséged az egyházi különféle énekeknek és imakönyveknek

neke

nek magyarításával foglalkozván, Ar. sz. János liturgiáját is magyar nyelvre áttéve készen birja; azért kedvellségedet ezennel fölhivom, hogy a sz. liturgiának magyar forditványát kellő használat végett ide mennél előbb küldje fel. Egyébiránt püspöki áldásomat adván vagyok Ungvárt Novembr 9. 1863. kedvellségednek Ktan szíves atyja Bazil püspök mk.

Jelen Levelem irott másolati iratot az eredetivel mindenekben szorosan meg egyeznek, ezennel igazolom Kelt Kis Léra 17ik Janu 867

Barna András Áld.
Kis Lérai Lelkész
s. Mária-Pócsi kerül. alesperes.

Szatmárt 1866. deczember 16.

Méltóságos Báró
Akadémiai Elnök Ur!

Méltóságodnak folyó évi November 24kéről hozzám intézett becses levele következtében, folyó deczember hó 10én Csekébe, néhai Kölcsey Ferencz ur könyvtárának átadására, 's a kéziratok elkülönitésére megjelenvén: ez ügybeni eljárásomról van szerencsém következő jelentést tenni.-

A' könyvtár számbavételénél 's átadásánál- mi a' helyszinén három napot vett igénybe,- folyvást jelen levén, a néhai Kölcsey Ferencz ur könyvei közt, s a könyvtár helyiségén talált mindennemü kéziratokat, a jelen volt törvényes bizonyság közbejöttével gondosan öszeszedtem, s azokat egy Verschlagba összepakoltam, 's Tekintetes Főszolgabiró ur családi pecséjével,- hivatali pecséje nála nem lévén;- bepecsételtem; 's magammal ide Szatmárra behoztam; innen a Nemzeti Muzeumot illető könyveket szállitó alkalommal szándékozom Pestre Méltóságodhoz felküldeni.-

A' bepakolt iratokra megkell jegyeznem:

1ör Hogy mivel a' kéziratok számára készitett Verschlag a' kéziratokkal megnem telt; a hézagot a könyvtár helyiségén talált, s néhai Kölcsey Ádámné asszonyságot illetett lapokkal pótoltam ki, nehogy a hézag miatt utközben a kéziratok bármi romlásnak legyenek kitéve.-

2or A' kéziratok közt néhai Kölcsey Ferencz 's Obernyik Károly urak, valamint a korán elhunyt ifju Kölcsey Kálmán tanulókori kéziratai együtt levén öszsze vegyitve; ezeket mindbepakoltam 's kiválasztás végett küldöm. Én a kiválasztás feletősségét azért sem vállalhattam magamra; mivel néhai Obernyik Károly ur kézirata nagyon hasonlitván, néhai Kölcsey Ferencz ur kéziratához,- e kiválasztásnál igen könnyen tévedhettem volna.

3or A' kéziratok közzül több darab közel esvén az

ablak

ablak mellett nedves falhoz; ott helyben nagyon megromlott. Ezen romlottságot ne méltóztassék a szállitásnak tulajdonitani.

A' jelen vólt törvényes bizonyságnak eljárásunkról kiadott hiteles bizonyitványát mind ezekről van szerencsém ./. alatt ide mellékelve, előlegesen Méltóságodhoz felküldeni.-

A' küldemény innen csak e hét végén induland; s Pestre a vasuton leendő megérkezése Méltóságodnak be fog jelentetni.

Minthogy a Nemzeti muzeum részéről a szállitás dija itt előlegesen fizettetik, azt én is itt helyben előlegesen kifizetem; s a Verschlágot nagyobb biztosság végett saját ügyvédi pecsétemmel is elfogom látni.-

Ezen munkálatnál eltöltött négy napi dijam,- s ez ügyben előzőleg teljesitett ügyvédi munkálataim fejében, a' Magyar Tudományos Akadémiától semmit elfogadni nem kivánok; egyedül fogat- és egyéb készpénzben tett költségeim megtéritése végett kérem alázattal Méltóságodat 10 ftot auszt: értékben kegyeskedjék utalványoztatni; s részemre elküldetni.- Cseke hozzánk jövet-menet 6. állomásra esvén, a fogat bért is lehető legjutányosabban, s tett költségeimhez képest kivántam felszámitani.-

Kötelességemnek tartom Méltóságodat értesiteni még azon körülményről is, hogy a könyvtár átadása alkalmával tekintetes Kende Lajos ur előttem azt nyilvánitotta, hogy néhai Kende Zsigmond ur, megyénk vólt első alispánja, 's később megye főnöke még néhai Kölcsey Ádámné asszonyság életében, a' hagyományozó asszonyságtól átvett több rendbeli kéziratokat, mellyek néhai Kölcsey Ferencz ur kéziratához tartoztak. Erről ugyan a könyvtárban térivény nem találtatott.- De Kende Kanut képviselő ur- Kende Lajos ur előtt közelebb is nyilvánitá, hogy azon kéziratok néhai édes atyja, Nagyságos Kende Zsigmond ur, halála után, nála most is megvagynak; 's azokat kiadni kész. E' részben Kende Lajos ur nyilatkozatára hivatkozni mindenkor lehet.- Miskólczi Lajos képviselő urtól pedig a mult hó végén Pesten lévén azt hallottam,- hogy a legértékesebb kéziratoknak néhai Obernyik Károly ur irományai közt

kell

kell lenni, mire nézve Obernyik Károly urnak Hajdu nánáson lakó testvére, vagy utólsó lakhelyén felvett hagyatéki leltára adhatna felvilágositást.-

Mély tisztelettel maradok

Méltóságodnak

alázatos szolgája

Böszörményi László

ügyvéd

68./I. Szathmár, jan. 21. 1867.

Böszörményi Elek ügyvéd ír Szathmár-ról, hogy Kölcsey Ferencz kéziratait egy ládában felküldötte (megérkezett) s Kölcsey némely irataiért Kende Kanut úr és Obernyik örökösei volnának megkeresendők.

907

Irni lenne szükség Kende Kanut képviselő³höz, s Obernyik Károly örököseihez.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A pápai ref. főiskola igaz„gatósága közli az innen kapott könyveket, és kérést nényt küld.

71/9. Ért. jan. 22. 1867

Pápa Jan. 20án 1867.

Tekintetes Titoknok Úr!

A' magyar tudományos Akademia által a' pápai ref. főis„kola részére ajándékozott, 's az ide mellékelt lapon be„jegyzett könyveket a' nevezett főiskola igazgatósága minden hiány, 's hiba nélkül kezeihez vette. Melyet midőn az ide csatolt ívre tett aláírásommal is bizo„nyitok: fogadja egyszersmind tekintetes Titoknok úr, és a' magyar tudományos Akademia igen becses kegy„adományáért ref. főiskolánk, 's a' főiskolai tanári kar legőszintébb köszönetnyilvánitását, és azon szives ohaj„tását, hogy adjon isten a' magyar tudományos akade„miának állandó virágzást. És midőn ref. főiskolánkat, 's magunkat tekintetes Titoknok úr, 's a' magyar tudo„mányos Akademia jó indulatába, 's kegyeibe továbbra is bekérjük: a' legőszintébb tisztelettel vagyunk

alázatos szolgái
a' pápai ref. főiskola tanári kara, 's ennek nevében ez évi igazgató
Kiss János hittanár.

ad Nrum 71/2 1866.

67.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Nous prions de renvoyer cette feuille signée pour servir de reçu à l'Académie hongroise.

A könyvek jegyzéke

melyek csomagban szám alatt

pesti könyvkereskedő által küldettek.

Liste des livres

envoyés dans paquet sous le No par

libraire à Pest

A reform. Collegium t. Igazgatóságának. Pápa

À

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

I. De la part de l'Académie hongroise.

Than: A vegyelemek parányisúlyáról (Évk. XI. 1)
Torma: Adalék észak-nyug. Dacia föld- és helyir. (Évk. XI. 2)
Ipolyi: A középkori magyar festészet emlékeiből (Évk. XI. 3)
A m. t. Akadémia 1865. ünnepélyes közülése (Évk. XI. 5)
Hunfalvy: Reguly Antal hagyományai (Évk. XII. 1)
Philos. törv. és tört. Értesítő V ½
Nyelvtudományi Értesítő III ½
Math. és term. Értesítő V ½
Archaeologiai Közlemények V ½ VI: 1.
Statist. és nemzetg. Közlemények I ½ II ½
Math. és term. Közlemények IV.

Nyelvtudományi Közlemények IV 1/3
Monumenta. Írók X. XVI. XVII.
Almanach 1866-ra
A magyar nyelv Szótára III: 4. 5. 6. IV: 1.
A m. t. Akademia Jegyzőkönyvei III 1/2
Toldy: Corpus Grammaticorum l. h. veterum
Brassai: Euklides elemei
Jelentés az Akad. által 1865-ben eldöntött pályázatokról
Szvorényi: Eszmék és érzelmek. Öt pél.

II. Mások részéről.

II. De la part d'autres instituts ou des particuliers.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben előszámlált könyveket kezemhez vettem.

Je reconnais avoir reçu les livres énumérés dans la liste précédente.

Pápán Januárhó 12-én 1867

Kiss János
a ref. főiskola ez évi
igazgatója.

Pest. Nyomatott Emich Gusztáv magy. akad. nyomdásznál. 1865

73/I. Ért. jan. 23. 1867.

95.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Nous prions de renvoyer cette feuille signée pour servir de reçu à l'Académie hongroise.

A könyvek jegyzéke

Liste des livres

melyek ______ csomagban ______ szám alatt

envoyés dans ______ paquet sous le No ______ par

pesti könyvkereskedő által küldettek.

libraire à Pest

Az unitar. Collegium t. Igazgatóságának. Kolozsvár.

À

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

I. De la part de l'Académie hongroise.

Than: A vegyelemek parányisúlyáról (Évkönyv XI. 1)
Torma: Adalék észak-nyug. Dacia föld- és helyir. (Évk. XI. 2)
Ipolyi: A középkori magyar festészet emlékeiből (Évk. XI. 3)
A m. t. Akadémia 1865. ünnepélyes közülése (Évk. XI. 5)
Hunfalvy: Reguly Antal hagyományai (Évk. XII. 1)
Philos. törv. és tört. Értesitő V ½
Nyelvtudományi Értesitő III ½
Math. és term. Értesitő V ½
Archaeologiai Közlemények V ½ VI: 1.
Statist. és nemzetg. Közlemények I ½ II ½
Math. és term. Közlemények IV.

Ak. Ért. jan. 23. 1867.

Nyelvtudományi Közlemények IV 1/3

Monumenta. Írók X. XVI. XVII.

Almanach 1866-ra

A magyar nyelv Szótára III: 4. 5. 6. IV: 1.

A m. t. Akadémia Jegyzőkönyvei III 1/2

Toldy: Corpus Grammaticorum l. h. veterum.

Brassai: Euklides elemei

Jelentés az Akad. által 1865-ben eldönt. pályázatokról

Szvorényi: Eszmék és érzelmek. öt péld.

II. Mások részéről. / II. De la part d'autres instituts ou des particuliers.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben előszámlált könyveket kezemhez vettem.

Je reconnais avoir reçu les livres énumérés dans la liste précédente.

Kolozsvár, január 13. 1867.

Brassai Sámuel
az erdélyi Unitárius Kollégium könyvtára könyvtárnoka.

10 - 1867.
E. K. T. k.

Pest. Nyomatott Emich Gusztáv magy. akad. nyomdásznál. 1865

74/5. Erk. jan. 23. 1867

…vár 1867 Január 22.

Mélyen tisztelt Tekintetes Úr.

Bocsásson meg hogy már távol időből leszármazó szerencsés folytán ismeretséggel di-csekedhetni folyamatára, egy alázatos kérés, s alkalmatlankodik; — egyenes =

Arról levén szó hogy az Akadémia Képtára a Hg. Eszterházy Család által ajándékozva van, címtár nem? vagy csak hasonlatos képes alakban át? nem tudunk másképp eligazodni, mint mélyen tisztelt Tekintetes Titoknok urat felkérni =

Legyen szíves megkívánni nalakis ki részünk e

/.

74

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

[illegible] jun 22. 1867

e túl bizalmas kérésre levélileg felvilágosítást nyujtani szives-kedjék.—

Áron Nagybecsü levelét melyben a képsor végleges el, vagy elnem ajándékozása iránt kíméletesen értesül nyujtanék és kérünk <u>válasz az izgalmas rendkívül [illegible]</u> boraszágra jó indulatnak megküldeni.—

Ezekkel kérve kegyes elnézést, és újbóli Nagybecsű ... magamat Nagybecsü jó indulatá-ba ajánlva tisztelném neve-ben is vagy

Mélyen tisztelt Ferencz Urnak

legalázatosabb szolgája
Eliássy Gyula
ügyvéd

71/K1

Tisztelt Osztály!

A Magyar Tudományos Akademia legközelebbi nagygyűlésében elhatározta, hogy a levelező tagok számának meghatározására még az 1865-i nagy-gyűlés által, jegyzőkönyve XXIV. számában kiren-delt bizottság az osztályok által még e februári ta-nácskozmányban választassék meg és munkálko-dását kezdje el.

Méltóztassék tehát az idézett jegyzőkönyvi ha-tározat értelmében a mondott bizottságba az osztály részéről két tagot kijelölni.

Maradok tisztelettel

Pest, febr. 5. 1867.

A Tisztelt Osztálynak

alázatos szolgája

Arany János
titoknok

80/I. Pesten jan. 24. 1867.

Édes barátom!

Az Akadémia részéről iskoláink számára ajándékul még mult évi októberben általad utalványozott könyvcsomót tegnap vettem. Sietek [?] is köszönetem s köszönetünk kijelentése mellett a vissza küldetni kívánt darabokat [?] s elismervényt útnak indítani. A már eddig megjelent, de még meg nem vett darabokról a további kimutatást később bátor leszek hozzád eljuttatni.

Az akad. jegyzőkönyvek utolsó füzete mellett figyelmeztetőleg kibocsátott utasítást is vettem. Olvastam [?]. S bár több tekintetben helyeslendőnek [?] látom, hogy még a napot is meghatározza az ember, mikor előadásait akar tartani: annyi magam részéről mégis

már most bejelenthetem, hogy ez év folytán e kér értekezésének szándékozom beküldeni
a) A Karácsonyi mysteriumokról
b) A szigeti ujabb frescók.
Gondolkozom ezeken kívül azon nyelvészeti nyomoruságokról, melyekkel nemcsak a hírlapirodalom, hanem az akadémiai kiadványok is el vannak árasztva, a mikor természetesen csak az illető urak felelősek.

Kedvelem mind nézetem, fiatal erőket, tégedet mint végig változatlanul szeretve vagyok

Sziget, jan. 20. 1867.

igaz híved
Szilágyi

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Szilágyi S.
Aranyhoz.

80/a

1867

Méltóságos Báró, Akademiai Elnök ur!

Nagyon sajnálom, hogy gyengélkedő egészségi álapotomtol akadályoztatva, Méltóságodnak f. hó 16. kelt nagybecsü meghivására, f. hó 27. és következö napjaiban tartandó nagy-gyülésében, valamint az igazgató-tanács ülésében, és az ünnepélyes köz ülésben részt nem vehetek: miről Méltóságodat ezennel értesitvén, egyébiránt teljes tisztelettel maradok

Méltóságos Elnök urnak

Bécs, Januar 21. 1867.

alázatos szolgája

H. Batthyáni Fülöp

82/1867

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Bécs, Mariahilferstrasse
No. 18. Január 19én 1867.

Méltóságos Báró és Academiai Elnök úr!

Becses e f. év Január 16ról a' magyar tudományos Academia Január 29én, 30án és 31én tartandó nagy gyülés és ünnepélyes közülésre, úgy az igazgatótanács Január 27ére tör-tént meghivását tegnap vettem, — azomban szenvedő állapotom meg-jelenésemet lehetetlenitvén, saj-nosan vagyok kénytelen erről Mélto-ságodat értesiteni, — és pedig annál fájdalmasabban, mivel tisztelt feledhetetlen barátom Dessewffy Emil emlékének csak megjelenésemmel is adózni — megvagyok fosztva. —

Teljes tisztelettel maradván

Méltóságodnak

alázatos szolgája
Gr. Andrássy György

83/J. átvettem jan. 27. 1887.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A pestvárosi fő reáltanoda igazgatóságának közleni az innen nyert könyveket s térítvényt küld.

85/I. Érk. jan. 25. 1867.

Tekintetes Igazgató Úr!

Midőn a hozzám utasított Indali Erdélyi- és Páncsél-féle könyveket tisztelettel visszaküldöm, bátorkodom teljes bizalommal megkérni T. Uraságodat: hogy a jövő hóban tartandó Dessewffy-gyászünnepélyre s a nyilvános közülésre két-két hölgykarzati jegyet — feleségem és nagyobb leányom számára — fentartani, illetőleg kirendelni méltóztassék.

I. egy csomag

Ki egyébiránt a legőszintébb tisztelettel vagyok

Pesten, 1867ki január 24én

T. Uraságodnak

alázatos szolgája

Ney Ferenc

ad Nr. 85/1867.

Kérjük e lapot aláirva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

A könyvek jegyzéke

melyek ____ csomagban ____ szám alatt

____

pesti könyvkereskedő által küldettek.

A városi Fő reáltanoda t. Igazgatóságának. Pest.

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

To be receipted on the opposite page and returned to the „Magyar Tudományos Akadémia" at Pest, Hungary.

List of books

contained in ____ package, numbered ____

and forwarded through ____

____ bookseller at Pest

to ____

I. Presented by the Hungarian Academy.

Than: A vegyelemek parányisúlyáról (Évkönyv XI. 1)
Torma: Adalék észak-nyug. Dacia föld- és helyir. (Évk. XI. 2)
Ipolyi: A középkori magyar festészet emlékeiből (Évk. XI. 3)
A m. t. Akadémia 1865. ünnepélyes közülése (Évk. XI. 5)
Hunfalvy: Reguly Antal hagyományai (Évk. XII. 1)
Philos. törv. és tört. Értesitő V 1/2
Nyelvtudományi Értesitő III 1/2
Mathem. és term. Értesitő V 1/2
Archaeologiai Közlemények V 1/2 VI: 1.
Statist. és nemzetg. Közlemények I 1/2 II 1/2
Mathem. és természett. Közlemények IV.
Nyelvtudományi Közlemények IV 1/3

Monumenta. Írók X. XVI. XVII.

Almanach 1866-ra

A magyar nyelv Szótára III: 4. 5. 6. IV: 1.

A m. t. Akadémia Jegyzőkönyvei III $\frac{1}{2}$

Toldy: Corpus Grammaticorum l. h. veterum

Brassai: Euklides elemei

Jelentés az Akad. által 1865-ben eldöntött pályázatokról

Sréter: Eszmék és érzelmek. öt péld.

II. Mások részéről. II. Presented by others.

A fönebb jegyzett könyveket és füzeteket a főreáltanodai könyvtár részére átvettem, azon megjegyzéssel: hogy a Sréter-féle munkából egy példány a könyvtár részére tartatván meg, négy példány az illetékes tanároknak osztatott ki.

Kelt Pesten, 1866ik december 3án

Ney Ferencz
igazgató

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben előszámlált könyveket kezemhez vettem.

I hereby acknowledge the receipt of the works mentioned in the preceeding invoice.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Pest, Nyomatott Emich Gusztav. magy. akad. nyomdásznál. 1865

Kerékgyártó Árpád magy. tud. akad. levelező tag által bejelentett székfoglaló értekezés czíme:

„XI. századi hadrendszerünk befolyása a közbiztonságra és mivelődési állapotainkra.”

86/2 Veszem jan. 26. 1867.

Kerékgyártó értekezése

86

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

87/9. Eik. jan. 26. 1867.

у Митровици 9. Јануара 867.

Високо Поштована Господо. ја вас умољавам са најпокорнијом учтивошћу. да бите вашим великодушијем. мою слободу извинили, кои сам се усудио узети. и вас покорно молити, да бисте имали доброту ова моја ново сочињена дела, на критику узети. која ево вам Господо поштована шаљем.

Ја сам их нашој Славено-србској, урук-вено певачкој дружини давао на прочитаније, те тако наши управљајући чланови; а и Господин Теофил Живић управитељ школа србски, Сима - Теодоровић. Коста Костић. Чланови управљајући дружине, рекоше ми да се обратим. на вас Господо, во први(х) удо. да не закасњавам са дели. кода управим што скорие, да би благовремено што скори совршена бити могла.

бо. радимо од истих дела која се
му једно потребито за декламова.
не узети, хоћемо ради вертепнио
Беседу држати

те такођа са ђаке рећи ствари
у Бачко кабле и образовати. Са
новом доставит писма. Ка. Ва.
жим Тесалним особама сво ставујам
и сакривати ду дана моћи. Као што
обичајно и свако долази,

измеђ тројет момин, давимте изво
нини, како потребну рукописа, тако
и ортографије,
примите чистосрдечни поздрав, као
од непознатог вам родина, а тако
и од целе дружине пријатно зевалке
умољавам благовремени одговор,
а тога доспиз ако буде так поклати.
ти, ако буде прошкаса начино, као
вам помирање. јаду.

Остајем покорни Коста Шербан

Бердурайи. Лиферје

Serbán Koszta borbélylegény Mitro
vitzról átküldi költeményét
a Frakovczi csata felett és azt
kéri hogy megbirálással és ne-
vel visszaküldéssel azon czélból
hogy a legközelebb tartandó
„Beszéden" elszavalhassa
— · —
A költemény a szerző nem-
zeti dalokat utánozza, de sok
sikerrel; és egyáltaljában szellemi
érdeke nincsen.

Tekintetes magyar tudós társaságnak Pesten

Példány.	ÁRJEGYZÉK.	Osztrák ért. for.	kr.
500.	Régi magy. nyelvemlék duppla velin papiron V kötet 19. 20. 21. iv. 3. iv; à 18 f 17 x	54	51.
500. kötet	Ugyanaz hasonló papiron V 22–52. iv 31. iv; à 18 f 17 x . .	563	27
	Öszveg	617	78

A magyar kir. egyetemi Nyomda könyvárui Ügylősége.

Budán 1867 *iki* Januar 21-kén

Molendaff Ügylő

Kraimer Segéd

88/9. Érk. jan. 26. 1867.

Zeldy úrosul
felvilágosítás &
Eirnö

Méltóságos Báró Magyar Akademiai Elnök Úr
Kegyelmes Uram!

Azon öntudattal, hogy a Tekintetes Akadémiának tizenhat év óta mindig híven, pontosan s szakomat a könyvkötésben hibátlanul előállitva feleltem meg; számos tagból álló családom nyomasztó állapotát könnyebbitendő bátor vagyok ujólag is mély alázattal a már kérelmezett ügyben azon biztos reménynyel Méltóságodhoz járulni: hogy az akademiai könyvek bekötését ezután is – mint 16 évig – rám bizni kegyeskedik.

Méltassa kegyelmére ártatlan kérését Méltóságod szegény szolgájának, a kinek becsületessége által a nagytekintetü Akademia pártfogására magát méltóvá tenni egyedüli törekvése leend az által is hogy a bekötendő könyvek ide-stova szállitását ingyen igérem eszközölni, és a ki hódoló mély tisztelettel maradok

Méltóságodnak

legalázatosabb szolgája:
Dobocsányi Ignácz

89/I. Érk. jan. 27. 1867.

Méltóságos

Vásáros-Naményi Báró Eötvös József Úrhoz mint a M. Tudom. Akademia Elnökéhez - Kegyelmes Uramhoz

alázatos folyamodványa

Dobocsányi Ignácznak

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a benn megírt tárgyban.

89

91/I. Érk. jan. 27. 1867.

376.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Nous prions de renvoyer cette feuille signée pour servir de reçu à l'Académie hongroise.

A könyvek jegyzéke

melyek csomagban szám alatt

pesti könyvkereskedő által küldettek.

Liste des livres

envoyés dans paquet sous le No par

libraire à Pest

Az evang. Collegium t. Igazgatóságának. Eperjes.

À

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

I. De la part de l'Académie hongroise.

- x Than: A vegyelemek parányságáról (Évkönyv XI. 1)
- x Torma: Adalék észak-nyug. Dacia föld- és helyir. (Évk. XI. 2)
- x Ipolyi: A középkori magyar festészet emlékeiből (Évk. XI. 3)
- x A m. t. Akadémia 1865. ünnepélyes közülése (Évk. XI. 5)
- x Hunfalvy: Reguly Antal hagyományai (Évk. XII. 1)
- x Philos. t. és tört. Értesitő V 1/2
- x Nyelvtudományi Értesitő III 1/2
- x Math. és term. Értesitő V 1/2
- x Archaeologiai Közlemények V 1/2 VI: 1.
- x Statist. és nemzetg. Közlemények I 1/2 II 1/2
- x Math. és term. Közlemények IV.
- x Nyelvtudom. Közlemények IV 1/3

2/1 Ér. jan. 27. 1867.

× Monumenta. Írók X. XVI. XVII.
× Almanach 1866-ra
× A magyar nyelv Szótára III: 4. 5. 6. IV: 1.
× A m. t. Akadémia Jegyzőkönyvei III 1/2
× Toldy: Corpus Grammaticorum l. h. veterum
× Brassai: Euklides elemei
× Eredeti játékszín I. III. — X.
× Külföldi játékszín IX — XIX.
× Jelentés az Akad. által 1865-ben eldöntt pályázatokról
× Szréter: Eszmék és érzelmek. Öt pld.

II. Mások részéről.

II. De la part d'autres instituts ou des particuliers.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben elószámlált könyveket kezemhez vettem.

Je reconnais avoir reçu les livres énumérés dans la liste précédente.

Eperjesen 1867 Januar 22.

Haszlinszky Frigyes
az eperjesi Collegium ephorusa
s igazgatója

Pest. Nyomatott Emich Gusztáv magy. akad. nyomdásznál. 1865

II. Mások részéről

II. Von Andern

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben előszámlált könyveket kezemhez vettem.

Nagykörös 1865 okt 1én
Szilágyi Sándor
könyvtárnok

Ich Unterfertigter bestätige hiemit, dass ich die oben angeführten Bücher empfangen habe.

Pest, 1861. Emich Gusztáv magy. akad. nyomdász.

Jan 25^én 1867.

Bizottság a tagválasztási rendszabályok átvizsgálására.

Jelen voltak: Toldy Ferencz elnöklete alatt
Arany János
Csengeri Antal
Pauler Tivadar
Szoczek Józef
Than Károly később
~~Sz~~ Balogh Pál.

Az akademia mult évi nagygyülésén elhatározta, hogy egy bizottság a tagválasztás rendszabályait átvizsgálván, a jelen évi nagygyülés elé javaslatot terjeszszen ezen rendszabályok modositására nézve. A mult évi Novemb. 26^ái öszes ülésből kiküldött bizottság f. é. Jan 25^én egybegyülvén, a tagválasztási eljárás modositását illetőleg, javaslatát a következő pontokban van szerencséje a Tek. nagygyülés elé terjeszteni.

1) Bármely akademiai tag, saját vagy rokon tudományszakával foglalkozó egyéneket ajánlhat megválasztásra.

2.) Az ajánlandó ~~tag~~ egyén minősitvénye, az alapszabályok 27–30^ik §§-nak értelmében, a szigoru szakképzettség, a tényleges és folytonos szaktudományi buvárkodás kimutatása által, valamint az ajánlandó tag irodalmi munkálatainak felsorolása által; az ajánló szakbeli tag által irásban indokoltassék. Az irodalmi munkálatok, a mennyiben netalán kevésbé volnának ismeretesek az ajánlathoz mel-~~léklen~~ lékeltessenek.

Pusztán gyakorlati, habár tudományos képzettségen alapuló minősitvény, a fönebbi kellékek nélkül, nem tekinthető elegendő képességnek, az akademiai czélok előmozditására.

3ᵒ) Az ajánló érintett irásbeli indokolt ajánlatát November 30ᵃⁱᵍ bezárólag az akademia titoknokának adja át. E határidőn tul a f. évre ajánlatok el nem fogadtatnak.

A beérkezett ajánlatokat a titoknok az illető egyes osztályokhoz átteszi. Az osztályok külön értekezletben ~~tudomá-sul venni~~ előleges tájékozás végett, tudomásul veszik az ajánlottak minősítvényeit. Egy héttel a nagygyülés előtt az ajánlatok, a titoknok által, hasonló tudomás végett a többi osztályokkal kölcsönösen közöltetnek.

4) A megérkezett vidéki tagokkal kiegészitett osztályok szavazatos tagjai, az emlitett módon ajánlottak közül, egyszerü többséggel terjeszt uj tagokat megválasztás végett az összes akademia elé, a nagygyülés első napján. Ez alkalommal a Nagygyülés az előterjesztések felett tanácskozik és az osztályonkint megválasztandók ~~tagok~~ számát meghatározza; mely számhoz magát a választó gyülésben tartani fogja.

A tagválasztási rendszabályoknak ily módositása által, az ajánlottak minősítvényéről az akademia, még a választás előtt szabatos tájékozást fog nyerni. A bizottság azon meggyőződésben van, hogy ezt az akademia méltósága igényli, és hogy ezen eljárás az akademiai czélok előmozditásának jobban felel meg, mint az a mely eddig szokásban volt. A 4ᵈⁱᵏ pontra nézve a bizottság azt tartja, hogy azt czélszerü volna már a jelen nagygyülésen is foganatositani.

Toldy Ferencz s. k.

Jegyezte Than Károly
bizott. tag.

97/9. Érk. jan. 29. 1867.

A
Tagválasztási szabályok
átvizsgálására
kiküldött bizottság
jegyzőkönyve.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

98/9. Érk. jan. 29. 1867.

495.

Kérjük e lapot aláirva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

To be receipted on the opposite page and returned to the „Magyar Tudományos Akadémia" at Pest, Hungary.

A könyvek jegyzéke

List of books

melyek ______ csomagban ______ szám alatt

contained in ______ package, numbered ______

and forwarded through ______

pesti könyvkereskedő által küldettek.

bookseller at Pest

Az erdélyi országos Muzeum t. Igazgatóságának. Kolozsvár.

to

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

I. Presented by the Hungarian Academy.

Than: A vegyelemek parányi súlyáról (Évkönyv XI. 1)
Torma: Adalék észak-nyug. Dacia föld- és helyir. (Évk. XI. 2)
Ipolyi: A középkori magyar festészet emlékeiből (Évk. XI. 3)
A m. t. Akadémia 1865. ünnepélyes közülése (Évk. XI. 5)
Hunfalvy: Reguly Antal hagyományai (Évk. XII. 1)
Philos. törv. és tört. Értesítő V 1/2
Nyelvtudományi Értesítő III 1/2
Mathem. és term. Értesítő V 1/2
Monumenta. Irók X. XVI. XVII.
Almanach 1866-ra
A magyar nyelv Szótára III: 4. 5. 6. IV: 1.
A magyar tud. Akadémia Jegyzőkönyvei III 1/2

98.a/1867

98/6 — Érk. jan. 29. 1867.

Toldy: Corpus Grammaticorum l. h. veterum
Brassai: Euklides elemei
Budapesti Szemle IV—XV füzet
Eredeti játékszin I. III—X.
18 k. Külföldi játékszin IX—XIX
Jelentés az Akad. által 1865-ben eldöntött pályázatokról
Archaeol. Közlemények V 1/2 VI: 1.
Statist. és nemzetg. Közlemények I 1/2 II 1/2
Mathem. és term. Közlemények IV.
Nyelvtudom. Közlemények IV 1/3
Greter: Eszmék és érzelmek. öt példány.

II. Mások részéről. II. Presented by others.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben előszámlált könyveket kezemhez vettem.

I hereby acknowledge the receipt of the works mentioned in the preceeding invoice.

Kolozsvártt 1867. jan 9.
Szabó Károlymk
az erd. Muzeum könyvtárnoka

Pest. Nyomatott Emich Gusztáv. magy. akad. nyomdásznál. 1865

Tekintetes magyar Akad. Titkár úr!

Könyörgök, legyen szives a Méltós. Elnök urnál és az igen tisztelt Akadémiánál engemet a nagygyűlésen tartott megjelenésem elmulasztása miatt kimenteni. Ágyban fekvő beteg vagyok négy nap óta. Erős torok- és főfájdalmam van. Ha e baj nem jő törésig, mint egyébkor, kötelességem szerint az akad. nagygyűlésen minden esetre megjelenek.

Igaz tisztelettel vagyok

Tekint. akad. titkár úrnak

Pápán Jan. 27. 1867

alázatos szolgája

Tarczy Lajos

99/9. Érk. jan. 29. 1867.

Elnökségnek
bejelentettem
jan. 29. 1867.

100/3. Vettem jan. 29. 1867

Tekintetes Úr!

Mivel úgy vagyok értesülve hogy jelen kézirat, melynek má-
solatát most van szerencsém küldeni, még leiratlan
és kiadatlan; bátorságot vettem magamnak azt hiven
lemásolni, és a t. academiának elküldeni.
Az egész kézirat 54 lapot tesz, azaz 108 sürün beirt
oldalt, közönséges durva irópapiron, kutyabörbe kötve;
találtatik pedig az Eperjeski ev. Collegyum könyvtárá-
ban, honnan azt néhány napra lemásolás végett
kinyerni szerencsés valék. Az irás folyirony, férfias;
a szavakban, s azok irásában azonban ingadozás vehető
észre, a mennyiben, ugyan azon lapon gyakran, kétfé-
leképp vannak irva, pl: ágiu = ágyu; ugian: ugyan;
mi: mý; egi: egy. stb.
E kézirat az 1686ik évben, a Munkács vára körül
történt eseményeket sorolja elő, száraz chronologiai
rendben; ámbár egy követségi utazás a Lengyel Ki-
rályhoz is bele van szőve; és terjed 1686ik év Decem-
ber 31ikéig

Azon reményben, hogy ezáltal némi szolgálatot tehet-tem a magyar történelemnek, alkalmatlankodásomért bocsánatot kérek.

Ki egyébiránt, teljes tisztelettel maradtam

a tekintetes urnak

Eperjes. Jan 26. 1867

alázatos szolgája
Hatos Gusztáv
jogász

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

107.
1867. Visszajött febr. 1. 1867.

545.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Nous prions de renvoyer cette feuille signée pour servir de reçu à l'Académie hongroise.

A könyvek jegyzéke

Liste des livres

melyek csomagban szám alatt pesti könyvkereskedő által küldettek.

envoyés dans paquet sous le No par libraire à Pest

A róm. kath. Főgymnasi-um t. Igazgatóságának.
Lőcse.

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

I. De la part de l'Académie hongroise.

Nyelvtudom. Közlemények III. 1. IV 1/3.
Than: A vegyelemek parányi súlyáról (Évkönyv XI. 1)
Torma: Adalék észak-nyug. Dacia föld- és helyir. (Évk. XI. 2)
Ipolyi: A középkori magyar festészet emlékeiből (Évk. XI. 3)
A m. t. Akadémia 1865. ünnepélyes közülése (Évk. XI. 5)
Hunfalvy: Reguly Antal hagyományai (Évk. XII. 1)
Philos. törv. és tört. Értesítő V 1/2
Nyelvtudom. Értesítő III 1/2
Math. és term. Értesítő V 1/2
Archaeologiai Közlemények V 1/2 VI: 1.
Statist. és nemzetg. Közlemények I 1/2 II 1/2

1867
1867

Math. és Term. Közlemények IV.

Monumenta. Írók X. XVI. XVII.

Almanach 1866-ra

A magyar nyelv Szótára III: 4. 5. 6. IV: 1.

A m. t. Akadémia 1865-ben eldönt pályázatokról jelentései

A m. t. Akadémia Jegyzőkönyvei III 1/2

Toldy: Corpus Grammaticorum l. h. veterum

Brassai: Euklides elemei

Greguss: Eszmék és érzelmek. öt péld.

II. Mások részéről.

II. De la part d'autres instituts ou des particuliers.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben elószámlált könyveket kezemhez vettem.

Je reconnais avoir reçu les livres énumérés dans la liste précédente.

A legőszintébb hála kifejezésével Lőcse 867 27.

Landiger Antal
lőcsei kir. kat. főgymn.
folyt. igazg.

Pest. Nyomatott Emich Gusztav, magy. akad. nyomdásznál. 1865

Különösen tisztelt tekintetes titoknok úr!

A lapokból értesülvén, miszerint a tekint. tud. akademiát illető küldemények – a visszaélések elkerülése tekintetéből – ezentúl nem a titoknoki hivatalhoz, hanem az illető bizottságokhoz utasítandók, ennélfogva én is jelen küldeményemet tekint. Hunfalvy Pál úrhoz intézem tisztelt uraságod által, kérvén, hogy azt neki kézbesíteni méltoztassék. –

Ismerve továbbá tisztelt uraságod nagy tekintélyű befolyását a tek. m. t. akademiánál, bátor vagyok tisztelt uraságodat is azon kérésem pártolására felkérni, mely szerint a nagy szótár körüli közreműködésem díjául az akademiai kiadványok egy-egy példányának resolváltatását kieszközölni méltoztassék; – anyagi körülményeim azok megszerzését meg nem engedvén; – emellett pedig ily módoni díjaztatásom a tekint. akademia részéről sem járna oly költséggel, mint készpénzbeli fizetésem. –

Ezek után – tisztelt uraságodnak szives pártfogását újolag kérve, kitűnő tisztelettel vagyok

Tisztelt uraságodnak

alázatos szolgája

Czifferen 875. febr.

(u. p. Wartberg.)

Mocsnik Károly

Tekintetes Arany János urnak, akademiai titoknok.

108/I. Érkezett febr. 4. 1867.

Moenich Károly az akad. nagyszótárba küldözött pót-lékaiért díjul az Akadémia kiadványait kéri.

2

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

K. k. priv. österr.
Staats-Eisenbahn Gesellschaft
in Wien.
Stadt, Minoritenplatz 7.

No. 4793 A.

Man bittet,
obige Zahl in dem Antwortschreiben
zu citiren.

Unfrankirte Briefe
werden nicht angenommen.

Wien, am 4. Febr. 1867

Euer Wohlgeboren!

Entsprechend dem in Ihrer geschätzten Zuschrift vom 29. Jänner d. J. ausgesprochenen Wunsche, beehrt man sich die für die bisher mit Freifahrtkarten betheilten Herren Mitglieder der verehrlichen ungarischen Academie bestimmten und für das Jahr 1867 giltigen Freikarten Euer Wohlgeboren in der Anlage zu übersenden.

4 Karten ./.

Die General-Direction:

[illegible]

Sr. Wohlgeboren

dem Herrn Johann Arany,
Secretär der ungarischen Academie
in
Pest

Cap. Blanq. No. 132

113/9. Érk. febr. 5. 1867.

Államvaspálya társ. igazgatósága
szabadjeggyek
Rómer átvettem Rómer
Szabó J. átadtam 8/2
Frivaldszky Imr. átadtam 18/II
Rubinyi J.
részére.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

67

Magyarország királyi Tárnokmesterétől.

804.
elnöki.

Méltóságos Báró ur!

Folyó évi Január 31-én 71 és 72 szám alatt kelt becses előterjesztése folytán, mely szerint a' magyar tudományos Academia folyó évi Január 30-án tartott naggyülésében

1. A' nyelv- és széptudományi osztályban
   rendes taggá: Gyulai Pál l. tagot
   lev. tagokká: gr. Kuún Gézát,
   Ioannovics Györgyöt;
2. A phylosophiai osztályban:
   rendes taggá: Rónay Jáczint l. tagot,
   lev. tagokká: Molnár Aladárt,
   Haberern Jonathánt,
3. A' törvénytudományi osztályban:
   tiszteleti tagokká: Gorove István
   Trefort Ágoston l. tagokat;
   rendes taggá: Konek Sándor l. tagot,
   levelező taggá: Tanárky Gedeont;
4. A' történettudományi osztályban:
   kül. lev. taggá: Mommsen Tivadart;

/.

Méltóságos báró Eötvös József urnak,
a' magyar tudományos Akadémia Elnökének

Pesten.

5. A' mathematikai osztályban:

lev. taggá: Hunyady Jenőt;

6. A' természettudományi osztályban:

rendes taggá: Szabó József l. tagot,

lev. tagokká: gr. Lázár Kálmánt,

Schenzel Guidot,

kül. lev. tagokká: Neilreich Ágostont,

Owen Róbertet, 's ugyan az nap az igazgatói tanácscsal együtt tartott vegyes nagygyülésében Rónay Jáczint rendes tagot akadémiai jegyzővé választotta meg, van szerencsém Méltóságodat értesiteni, miként e' választásokat az alapszabályok értelmében megerősitvén, azokat örvendetes tudomásul vettem.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem nyilvánitását. –

Budán február 2án 1867.

B Eötvös Pál

114. E/k. febr. 6. 1867.
I.

Tagok

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

119/K.

Tekintetes úr!

Az Akadémia folyó hó 4-i összes ülésén beje- lentett Vitéz-féle két pályaművet szerencsém van, ugyanazon ülés határozatából, áttenni a történettu- dományi osztályhoz.

Tisztelettel

Pest, febr. 14én 1867.

Tekintetes úrnak

alázatos szolgája
Arany János
titoknok.

T. Hunfalvy János úrnak

121/K.

Tekintetes úr!

Horváth Cyrill tiszt. tag székfoglaló értekezését „a philosophiai módszerről;"

Szinováczi György lev. tag értekezését: „az uzsora törvényekről" melyre a bírálók még azután lesznek a mltgos elnökség által kinevezendők;

Brassai Sámuel r. tagét „A módszerről" ki azonban szeretné, ha a majdan felküldendő" II. részszel együtt nyomatnék;

Nagy Márton lev. tagét „a gyermek fokozatos fejlődéséről" mely szintén még megbírálni való

szerencsém van ezennel a szerkesztőséghez áttenni.

Tisztelettel, Pest febr. 14én 1867.

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája
Arany János
titoknok.

[Rónay Jácint]

A bölcsészeti osztály tanácskozmánya
1887-ik évi február 7-ikén.

Jelen voltak, Horváth Czirill oszt. tag elnöklete alatt: Nagy Márton és Ney Ferencz lev. tagok, és Greguss Ágost mint jegyző.

1. Ney Ferencz tag bejelentette, hogy, ígéretéhez képest, „A nemzetiségek viszonyai" czímű mutatványát egy nagyobb munkájának, az osztály valamelyik februári ülésében fölolvasandja.

2. A levelező tagok számának meghatározására kirendelt bizottság tagjaivá a bölcsészeti osztály részéről, kellőleg utasítva, Horváth Czirill elnök és Greguss Ágost jegyző választattak meg.

3. E jegyzőkönyv hitelesítésével az elnök Nagy Márton és Ney Ferencz tagokat bízta meg.

Kelt Pesten 1887-ik évi febr. 7-ikén.

Nagy Márton
lev. tag

Ney Ferencz
l. tag

$\frac{123}{9.}$ Vettem febr. 8. 1867.

A bölcsészeti osztály 1867-dik évi febr. 7-dikén tartott tanácskozmányának jegyzőkönyve.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

124.
R.

Tekintetes Úr!

Moenich Károly levelét, melyben a Magyar nyelv szótára részére tett fáradozásai díjául az Akadémia kiadványait kéri, szerencsém van, a folyó hó 4-én tartott összes ülés határozatából, átteni a nyelvtudományi bizottsághoz, hogy arra nézve, mily arányban áll e kivánat a Moenich úr fáradozásaival, s átalában ajánlatos-e ez a díjazás-mód, véleményt adni ne terheltessék.

Maradván tisztelettel

Pest, febr. 14én 1867.

Tekintetes Úrnak

alázatos szolgája
Arany János
titoknok.

Die Königliche Akademie der Wissenschaften in Pest wird kürzlich den im Dezember v. Js. versandten Jahrgang 1865 unserer Abhandlungen empfangen haben. Schon bei Uebersendung derselben wollten wir unser Bedauern aussprechen, von den in den letzten Jahren publicirten Arbeiten der Königlich Ungarischen Akademie nichts mehr empfangen zu haben. Da nun unser Mitglied, Herr Mommsen, dem Eingang der neuesten archäologischen Abhandlungen, von denen uns bereits 4 Bände fehlen, mit grossem Interesse entgegensieht, erlauben wir uns die Bitte, bei Zusendung derselben nicht den langsamen und unsicheren Weg des Buchhandels, sondern den direkten durch die Post wählen zu wollen.

In vollkommenster Verehrung

An
die Königlich Ungarische Akademie der Wissenschaften

Pest.

Berlin, den 4. Februar 1867.

Der vorsitzende Sekretar
der Königlich Preussischen Akademie der Wissenschaften

Haupt

fr

125/9. Érk. febr. 8. 1867.

A porosz kir. tud. Akadémia rész-
éről panaszt, hogy az utóbbi évek-
ben nem kapta az Akadémia kiad-
ványait; különösen az Arch. Köz-
lemények 4 utolsó kötetét postai
úton sürgeti megküldetni

125

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

129/d. Érk. febr. 11. 1867.

Igentisztelt Titoknok Ur!

Sietek Önt tudositani, hogy jövö Hétfőre azaz február 18ára kitűzött székfoglaló előadásom helyett (mintán elhárithatlan akadályok jöttek közbe) Toldy István fiatal irónktól egy igen érdekes közjogtörténeti értekezést „A magyar királyság és nemesség története a XIV és XV ik században" fogok felolvasni; — székfoglalómat pedig néhány héttel későbbre kell halasztanom. — Kérem ezt a mai ülésben teendő bejelentésénél csak egyszerűen olykép megérinteni, hogy Kautz

Tekintetes Arany János úrnak
akademiai titoknoknak
Üllői út n. 7.
Helyben.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

tanár a jövő Hétfőn, Toldy István
urtól egy közjogi értekezést fog felol-
vasni.

Magamat szives hajlamaiba
ajánlva vagyok

őszinte tisztelője

Pest. Febr. 14 1867. Kautz Gyula m. k.

U. I. Egyidejüleg értesitem Tekin-
tetességedet arról is, hogy Csütör-
töki ülésünkben Pauler és Thóth
Lőrincz urakat választottuk meg
osztály= ülésünkben azon bizott-
ság tagjaivá, akik a tag-
választásbani eljárásra nézve
tanácskozni és tervet késziteni
hivatva lesznek.

Fentebbi.

Tekintetes Akademia!

Folyó hó 5én tartott rendes havi ülésünkben, jegyzőkönyvünk 15ik pontja szerint felolvastatott az Akademiai Titkár levele, melyben az Archaeologiai Bizottmánynak tudtára adatik, hogy e folyó évben saját czéljaira 4000 ftal rendelkezhetik. – Ezen határozatot az Archaeologiai Bizottmány legnagyobb meglepetéssel fogadta, minthogy mindeddig a magas Kormány rendeletét, melyben a 4000 frtnyi segély három évre kegyesen engedélyeztetett, úgy értelmezte: hogy ezen 4000 forinton három év alatt emlékszerü 's így természetesen költségesebb kiadványokat fog közrebocsáthatni, melyek nem csak, mint eddigi szerény „Archaeologiai Közleményeink" leginkább hazánkat érdekelhetik, hanem több évi fáradhatatlan kutatásaink szép és meglepő eredményeit – mint p. o. a pécsi főtemplom részleteit, a szalamegyei műemlékeket, a római dunamenti védrendszeret, a vasmegyei díszes falkép-cyclust, a lőcsei, kassai, bártfai oltárképeket és ez utóbbi városnak Magyarországban már egyedüli városházát, s.a.t.

s. a. t. melyet mind a külföld előtt is nagy becs-
csel bírnak és e részben tett örvendetes haladá-
sunkról tanuskodhatnának — egész Európával
közlendenék. Elesvén tehát a fenebbi rendelet ál-
tal az Archaeologiai Bizottmány évi rendes költsé-
gétől, nem tudja, vajjon megszüntesse-e az alap-
szabályokban határozott „archaeologiai közlemény-
eik" kiadatását, hagyjon-e fel utazásával,
rajzoltatásával és felméréseivel, melyek együtt
véve évenkint 2000 ftot igénybe vettek; és for-
dítsa-e a három évre engedélyezett 4000 ftot
csupán az évek óta tárczáiban heverő, és a legszük-
ségesebb költség hiánya miatt, ki-nem-adatha-
tott, különben díszesebb és érdekesebb rajzai
nyilvánitására? — vagy lehet-e, szabad-e
a Nagy Méltóságu Kormánytól utalványozott
4000 ftot, két részre osztván, úgy hasznalni,
hogy fele, t. i. 2000 ft a bizottmánynak ed-
digi rendes évi költségeire fordíttassék, a fen-
maradt, de a Nagy Méltóságu Kormány magasz-
tosb intentióinak távol sem megfelelő 2000 ft
a műemlékek díszkiadványaira szolgáljon? —
A bizottmány tekintettel a napról napra mind-
inkább szélesbedő munkakörre; a növekedő orszá-
gos részvétre és szaporodó költségesebb rajzok-
ra

és felmérésekre, mindenképen kötelességének tartja, a Tekintetes Akadémiát tisztelettel megkeresni, méltoztassék a Nagyméltóságu Igazgató-Tanácsnál közbenjárni és mivel már ez idén e rövidségen alig lehetend segíteni, legalább a jövő évre nézve kieszközleni, hogy a Nagyméltóságu Kormánytól oly kegyesen engedélyezett 4000 fton felül – melyek kizárólag nagyobbszerü munkát előleges dolgozataira és díszesebb kiállításra fordítandók lennének, – az eddig évenkint utalványoztatni szokott 2000 fnyi összeg továbbra is a bizottmány alapszerü rendelkezésére meghagyassék.

Pest 1867. febr. 8án.

Kubinyi Ágoston
bizottmány elnöke

Rómer Flóris
arch. bizottm. előadó és szerkesztő

135/9. Vettem febr. 11. 1867. ülésben.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

18/1867.

Tekintetes Titkár Úr!

Mellékletben van szerencsém az Archaeologiai Bizottmánynak ujonnan átdolgozott tervezetét, mely a Nm. Magy. Királyi Helytartó-Tanács 1866ik évi dec. 15én 92889 sz. a. kelt felhívására készült, az Akademia elé való hivatalos felterjesztés végett benyujtani.

Pest 1867. febr. 11én

Rómer Flóris
az Arch. bizottm. előadója
és szerkesztője.

136/I. Vettem febr. 11. 1867. ülésben.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

137/I. Vettem febr. 11. ülésben. 1867

Tekintetes Titoknok úr!

A philosophiai szakosztály utóbbi jegyzőkönyvében bejelentett dolgozatom címe:

„Nagyobb és kisebb nemzetiségek létjogi viszonyairól."

Midőn ezt ide jegyezve T. uraságod tudtára adni bátorkodom, egyuttal szerény kérdéssel járulok egy régibb tárgyra nézve. Szeretném tudni: mi történt 1859ki junius 27én tartott székfoglaló értekezésemmel: (: „A divat"-ról :). Mennyire tudom, a székfoglalók mindenesetre megjelenendők az akademia értesitőiben; de eddig annak meg nem találtam nyomára. Kivánt felvilágositásért esedezem adandó alkalommal.

Pest, 1867.
febr. 11.

Legőszintébb tisztelője
Ney Ferenc

Tekintetes, tudós titoknok úr!

Minthogy olly ártatlan állást mutatott nálalétemkor, mintha a kérdéses
dologban mást nem is tudna annak egyenes természeti folyamánál;–
nem sajnálok tehát egy kis időt világosító adatok' felhozására áldoz,
ni;– nem dicsekszem ugyan a titkok' s jövendő' tudásával, de a
mi egyszer– mi pedig természeti becsületérzésnél fogva titoknak
kellendett maradnia, míg ideje le nem járt, hírlapi térre vitetik
át– merő ker. kath. morálból!?– akkor olly intézetnél vagy társa,,
ságnál lehetlen méltó indignatióval oda nem vetni, hogy ott illy e,,
setben igazság helyett gazság uralkodik!– Hát már az egyenes igaz lelkü
birák is kiszoríttatnak törvényes jogaikból, s helyüket álarczos alakosok fog,,
lalják el, s ez mind az isteni ker. religio színe alatt történik?– ez
pokoli rabság, s nem emberi méltóság;– már ugyan teszem, ha ár,,
mány s cselszövényekkel le nem rontatik is a hozott bírálat, mi le,,
endett a világból? kiforgattatott volna e sarkaiból, vagy isten' orszá,,
lása helyett ördögé lépett volna be? bizonnyal nem, sőt ellenkezőleg–
a tudós társaság pedig egy jelét adta volna, hogy méltó nevére, s
nem lép önmaga ellen föl, és a sürgetett gyökeres orvoslást, kóros
állapotába, honnét kiemeltetni szándékoltatott, eszementibe ismét
visszasülyeszti, és miért? könnyű volna megfelelni, de ezúttal an,,
nyira nem terjedek; csak a mit adatolni akarok (most egyedül
arra térek.– A Nemzeti Ujság 509, 510, 511, 512 számú „Ismét népne,,
velés" czimű cikkeiben egyenesen ostrom alá veszi pályafeleletemet,
s még Ádám első atyánkkal is bizonyítja, hogy a tudomány a nép,,
nek ártalmas! pedig mint a mellékletben (is áll: „ a tudomány
nélküli nép elvesz" maga a biblia ellenczáfolja.– Mi tudománya
lehetett Ádámnak, könnyü magából szinte a bibliából bebizonyítni,
mert első szükségét sem birta tudományából kielégíteni, és burgun,,

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

di vászon, vagy török shawl helyett élete párjával fügefa-levelet használt
szemérme' födözésére. – Szép philosophia, méltó hogy még két ezer évig pártol,,
tassék a magy. tudós társaság által! –

Mind ama ferde, józan logikaitlan ~~tejét~~ ellendemonstratiókat tessék
ha méltónak tartja t. titoknok úr a fennemlített számok alatt megol,,
vasni, s belőlök a pályakérdés' természetére végkövetkezést vonni; – én leg,,
alább választott jelszavam értelmében: „józan éssel, igazsággal, s erény,,
nyel" alá nem írhatom azokat. – Nagy morgás lehetett Izraelben, mert
még a fehérvári országgyűlés' hőse „szentesítő" és dicsőítője is theolog a,,
lakosság alá rejtőzve megdallotta a Divatlapban a hit erős oszlopait; –
nagyon szép, nagyon dicső, csakhogy a népnevelés' gyökeres reformjára nád,,
szál s futó homokra épített fellegvár. –

Feleletem a nevezett ujsági czikkre, mint az ide kapcsolt másolat
mutatja rövid vala, mert ama mendemondák nem méltók a fölme,,
legítésre, ha ebből ki nem tetszik a különböztetés, ugy is szerencsen mo,,
sással, vagy megátalkodással lenne a foglalkozás. – Titoknok urnak
tett nyilatkozatom szerint, hogy én épszant akartam s gyökeres orvos,,
lást – nem a diaeteticát értém, hanem mint a latin kifejezi: __in,,
tegram, sanam doctrinam!__ – __a Tud Gyűjteményben__* igaz a lélek' épianatól,

* Leraktam én abba józan és ép tanaimat, pedig a kir. könyvvizsgálat engedel,,
mével, a m. tud. társaság tehát még annál is korlátoltabb bíráló, vagy is conservati,,
vebb Pesovics, de mind a mellett már csak igazságtalan ne volna, azaz törvényt ne sér,,
tene! – Örül bennem a lélek, midőn műveltebb nemzeteknél hasonló esetekben máskép
látom a dolgot, s ha van is ott egy két alakos, de a többség még is a józan rész:
Így történt legújabban Angolhonban, hogy Hampden hittanár az oxfordi egyetemnél
herefordi püspöknek lenne kinevezve, de minthogy ő rationalisticus felolvasásokat
tartott, sok püspök s Dr Merewether dekán még a korona' joga ellen is óvást tett,
az egész tory sajtó a Timessel együtt kikelt ellene, az említett dékán még hosszu
nyilt levelet is írt a minister elnökhez, mellyben kimondá, hogy ellene fog szegülni,
bár minő „feltünő" foltokat vonjon magára. – Nagyon szép! – Russel lord ministerelnök
pedig röviden ekép válaszolt neki: „Volt szerencsém 10ber 12én kelt levelét venni, melly,,
ben tudtomra adja, hogy a törvényt megsérteni szándékozik. – Hampden pedig mintegy
600 aláírással ellátott köszöntő levelet kapott, mellyben papi s világi kitünő egyének valá,

Feuchtersleben szerint értekeztem, s két cikket közöltem belőle, melly nem is vál,
hatott szégyenére, tehát- ez ungve leonem,- mint mondani tetszett, tán rám is mertek?- s azért tehettek félre? még ez kellene az igazság meghomályitására, szegény ugy is földönfutóvá lett, nem tudni, mellyik csillagzatból volna hozzánk le édesgetendő, de ha illymik követtetnek el ellene, még remény se lehet hozzá, hogy setét golyónkat valaha földerítse!-

Mondám még, hogy tanomat, sem rokonvérrel mint Mahommed, sem önvéremmel mint Krisztus nem akarom terjeszteni, mert illyféle események a haszonvágyó keblet aligha föl nem lázithatnák, hogy ott kérdje a vérengzést, honnét illy remek igazságkiszolgáltatást lát fakadozni.- Honi törvényeink a rablást halállal rendelik büntettetni, és az illy szellemanyagi rablók még élnek? de nem hogy élnek, ~~de nem~~ hogy élnek, hanem a m. t. társaság' kebelé,
ben arról tanakodnak, mikép lehetne a népet okosabbá, erkölcsösebbé tenni, mel,
lyet eddig a butaság, s erénytelenség' olly érezhető fokán alakos tanaikkal mintegy le,
kötve tartottak!- Jól ismervén jódkaroimat már a természetvizsgáló társaságból ** követőiket csak ezen latin symbolikummal idvezlem: „Oh imitatorum servum pecus!-

Midőn épen illy fölingerlett állapotban határoznom kelletendett- onnét jő véletlen vizsgálat alá azon is, hol e vigaszszózat áll- honnét a seb fakasztatott:

„Mi az miért olly fájdalom fog el? s a t.
„Hagyd e gondokat!
„Kisértet ez csak. Még te gazdagabb
„S nagyobb leendesz, mint voltál valaha!-

Vegyes kötetlen irások 224 l.

Ugy legyen! lehangoltak e szivlágyitó sorok, s minden az szokott ágyába vonult- de annyira ki nem elégithettek, hogy oda ne terjesztném ügyemet, honnét leggyöke,
resb orvoslást, megnyugtatást várhatok a hallatlan szinezetű ügyemben,- Hogy Ney úr leve a graduált pályanyertes, méltánylom, de azon remény táplál, miszerint kisdedeit nem az istenek' száma, azok tulajdonságai, a világteremtés, s egyébb el,
vont tárgyak fejtegetéseivel terhelendi, hanem a látható természet okszerű magya,
rázatával vezetendi be a népéletbe, s igy az erkölcsiség, s világokosság megbecsülhetlen tárházába!-

---

nakolvashatok. A királynéhoz szinte mellette egy illy levél nyujtatott föl.- Nehéz a satyraitástól tar,
tózkodni, már tehát utóbb az lenne ember a talpán, ki józan esze ellenébe működnék!- Minden ármány dacára még is Hampden püspöknek megerősittetett; Éljen az eszes püspök!

** A mi ott történt, arra jóllehet enmagam adtam mellékes, de semmikép sem elégséges okot a birálat' változtatására,- itt pedig egyedül a hierarchiának alakos nagy befolyása a m. t. társaságba, vethette meg alapját az illy igazságtalan birói eljárásnak.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Négy pázmáni vers

137/a
1867

pályaművek-
ről!

1.

Válasz Mesternek az: „ismét népnevelésre" vonatkozólag.

Az irástudók s farizeusok tanácskozának s a végzés lett: egy négy emeletes idétlen született * N. Ujsági czikk, mellyben egyik szélsőségtől a má„sik túlsóságig minden uralkodik csak józan okoskodás, azaz a tárgy kellő megvitatása nem. – Már ugyan hogy vetemedhetnek /: igazán agyafurtan :/ oly igazságtalan roszakaratu vádakra, hogy miszerint a megtámadt pályafeleletben a nép féltudóssá /: azaz veszélyessé :/ kivántatnék neveltetni? holott már a bibliában meg az is meg van irva „ a tudomány nélküli nép elvesz** nem kell e tehát annyi„ban, mennyire szüksége s hasznára van, az élettudományban része„sitni? bocsánat, nem tudják, mit tesznek! – Csak kodácsolnak mint a rosz tyúk, s keveset, vagy mitsem tojnak! – Rémeket, kisérteteket, zen„dülést, vérontást, pirosban leáldozó napot *** sat látnak – s hogy majd a nép elhagyja dolgát, s gondolkozik – oh szegény együgyü mester – tán még helyet is elfoglalandja egy falusi kisbiró, vagy városi lámpagyuj„tó. Róma uralkodása alatt a nép mint „ a has és tagokféle parabolá„ból tudjuk, egyszer kis időre odahagyta munkáját – s épen ostoba tudat„lanságból vagy inkább lázitásból? de szépen visszatért, mert az előadásta társadalmi és természeti szükségből belátta azt, azaz: meg„győződött, hogy minden tagoknak meg kell lenniök, ha a test

* E nevet veleboza a világra, mert jóval előbb jelent meg, mint sem kellett, vagy megérett volna.

** Rousseauval bizonyitja, hogy a tudományok az emberi nemre károsak, ha ő ezt irta, akkor e részben mind rosz philosoph, mind rosz theolog, mert a szentirás fönebbi mondatát hazudtolja meg, szinte a józan emberi észnek ellenmond. – Már Ádámnak is a tudomány ártott, a mellyel tudniillik nem birt – jaj csak hagyjanak föl ollymivel, mihez nem értenek, vagy érteni nem akarnak. – Kár a szót rá vesztegetni! –

*** Hátha egy teherhordó füles nótáját hallja, mit jelent?

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

ép és egész akar lenni. – Hát nem eleges tanitják-e ők a theologiát, 's még sem volt eset, hogy a nép által csak egy is kiküszöböltetett volna közölök tanszékéből – hátha jol. azt vennők fel: a közkatona a földmé, rés' elemeiből – hogy olly truncus, mint hazulról jött, ne maradjon – tanitatik a vonalok megismerésére 's azt következtetnők, hogy a bátor közvitéz kiragadná a tábormérnök kezéből a kormányspálcát? és ő akarná vezetni a hadsereget – oh! oh! – – Még azt is re, besgetik, hogy igy le lenne rántva polczáról a tudomány, mióta tanitatik már más országokban a tudományok veleje a népis, kolákban, és csak jót látunk az illy tanitás' tövéről sarjadni, és a tudomány még is ösi fényében áll – milly jó logikus, a ki jól különböztet! – kifáradna az ember ha az egész mendemon, dára válaszolni akarna! – de a mi halad – el nem marad. –

<u>Mestert</u> választának firmául, kinek pedig még tanitvány, nak volna szükséges lennie, mig csak kellőleg megfelelni 's nem czáfolni tudná a kérdéses kérdést; – az igaz, elég széles tág kört alkotott magának a theologia, mozoghat ide oda, egyik ost. – ságtól a másik szam. – ságig csak az kár, hogy a kör vi, tiosus, egyedül tehát: <u>a józan ész, igazság és erény</u>' körében nem foroghat. – Tudjuk honnét jő a szél, igen jó lebjelünk van – az „<u>ismét népnevelés</u>" egész terjedelmében – tudjuk mire czéloz, mert igen jó ember-ismeretünk van, ha ki csak száját nyitja is, meg, ismerjük őt, az embert szaváról, a madarat tolláról! – És ez csak ollyan antesignale, és prognosticon legyen, hogy még mi is mozgunk, melly szerént a nagy hiábavaló szóárnak gátot vetendünk, ha százszor tuláradja is a miénket – nemde elevenre találtunk,? azért olly éles a feljajdulás, hja mit ér csak legyen,

getni, az élet erőkből áll, s ollyakból, mik életre valók, külön,,
ben a halál uralg fölötti!–

A pseudonym cikkiróval, –kit aligha gyakrabban nem lá,,
tunk,– tessék ezt közölni, vagy ha elég lovagias, és igazságos; –ha,,
sábjaiba fölvenni; kérjük őt ne ijedjen meg annyira a donquixot,,
féle szélmalomtól, s ne merítse ki minden avas tudományját
könyvtárastól együtt ellenünk! nem nyers erő ez, se nem lázi,,
tás– és ámítás mint az övé, csak szükségképi kifolyása az
emberiség' művelődési története', 's így jobb szellemi működésének,
és végczéljának.– Előbb utóbb át kell rajta esni!–

Jónapi.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tekintetes Ur!

Folyó februárhó 5-éről költ, 76. szám alatti hivatalos levele következtében van szerencsém arról értesiteni, hogy tegnapi napon a magyar akademia mathematikai és természettudományi osztály gyülését megtart, ván, abban, a kivánt összes bizottmányban mükö, dendő tagokul a mathematikai osztály részéről Sztoczek József és Peczvall Otto, a természet, tudományi osztály részéről pedig Szabó József és Than Károly urak választattak meg.

Megkülönböztetett tisztelettel

Tekintetes Urnak

Pesten, 1867-i februárhó 14-én

alázatos szolgája
Kubinyi Ágoston

Tekintetes Arany János urnak, a magyar akademia Tit, kárának

Pesten.

142/3 Erk. febr. 15. 1867.

Ö. ü.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

145/9. Érk. febr. 15. 1867

Halle a/S
1867. febr. 13.

Mélyen Tisztelt
Tekintetes Titkár Ur!

A magyar Tudományos Akademia, mely
oly szent buzgalommal lobogtatja a
mivelödés zászlaját magyar hazánkban,
nem feledkezett a magyar nyelv s tudomá-
nyosság barátairól a külföldön sem.

És legközelebb a hallei egyetem magyar
polgárai szerencsések tanuskodhatni
e tekintben, nagybecsü pártfogása
mellett; értvén azon gazdag könyvgyüjte-
ményt, melyet hazánkból, az itteni magyar
könyvtár számára a Tudományos Aka-
demia szivességéből e tanévben vettünk.
A majd kétszáz kötet, nagyrészt értékes
becses munkából álló ajándék valóságos
kincs gyarapuló könyvtárunkra nézve.

A mily örvendetes jelenség volt reánk
nézve e megemlékezés, oly szent köte,

-lességünknek tartjuk, magunk 's a hallei egyetemet látogató követőink nevében, meghozni a' magyar Tudományos Akademiának forró köszönetünket e becses ajándékért. -

- Hálanyilvánitásunkat megujitva bátorkodunk könyvtárunk ügyét továbbra is a magyar Tudományos Akademia szives pártfogásába ajánlani, 's tisztelettel maradunk

a'

Tekintetes Titkár Urnak

alázatos szolgái
a
hallei magyar ifjuság
nevében

Gyuratz Ferencz
Divald József

könyvtárnokok.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Kivonat

a' Nyelvtudományi Bizottság 1867, febr. 15-kén tartott ülésének Jegyzőkönyve

1.
2.
3.
4. Felolvastaték az akademiai titkárnak folyó hó 14-kén költ levele, a' mellyel a' Barsmegyei gazdasági egyesület részéről megbirálás végett az akademiához küldött pályamunkát a' nyelvtudományi bizottsághoz átteszi, azon megjegyzéssel: „hogy mielőtt a' munka érdemleges birálatáról lenne szó, arról kivántatik vélemény, elfogadhatja-e az Akademia az illy idegen pályázatoknál a' birálói tisztet?" – mire nézve azt véleményezi a' bizottság:

Bármennyire terhes is az akad. tagjaira nézve az idegen pályázatokról is biráskodni: a' bizodalmat, mellyel a' hazai közönség az akadémiához fordúl, elutasitani még sem lehet. – Minthogy pedig a' kérdéses pályamunka történeti tartalmu (azt igyekezvén megfejteni, hogy Barsmegyében miért tótosodtak meg a' német és magyar helységek?), annak birálgatásába a' nyelvtudományi osztály nem bocsátkozhat, hanem a' történettudományi osztályhoz utasítja.

S.) –

5.) Fölolvastaték Mocnich Károly levele,
a' mellyel ~~újabb~~ a' Nagy-Szótárt illető újabb
küldeményét bekiséri, 's a' mellyben fáradozása
jutalmául az Akademia kiadásait kéri, a' mi,
úgy mond, a' Tek. Akademiának kétségkivül
kevesebb áldozatába és költségébe kerülne, mint-
ha készpénzbeli dijaztatásomért folyamodnám.
– A' T. Akadémia folyó 4-kén tartott ü-
lésének erre vonatkozó határozata pedig véle-
ményt kivánván a' bizottságtól, hogy mi arányban
áll a' kivánat a' Mocnich Károly fáradozásai-
val; 's általában ajánlatos-e 's a' dijaz-
zás-mód? – –

A' bizottság következőleg véle-
ménye: Midőn a' T. Akademia
a' Nagy Szótár netaláni héza-
gainak kitöltése végett az ~~[illegible]~~
írói ~~[illegible]~~ közönség segédkezését fel-
hivta, nem tőn emlitést a' be-
küldendő czikkek jutalmazásáról,
– a' mint nem is tehetett, nem tud-
hatván előre, hogy azok mi va-
lódi becsűek lesznek. Most sem
ajánlhatja a' bizottság az Aka-
démiának, hogy általában jutal-
mat igérjen vagy határozzon a'
pótczikkekért. De egyes beküldők
szembetűnő szorgalmát csak-
ugyan illő volna a' Nagy-szótár
~~egy egy~~ példányával megjutalmaz-
ni. Azért újra kéri a' bizottság
a' T. Akademiát, méltóztatnék
a' Nagyszótárnak vagy tíz pél-
dányát a' bizottság rendelkezé-
se alá ereszteni, hogy az Aka-
demia nevében jutalomképen el-
küldhesse a' legszorgalmasabb
beküldőknek, kik közzé Moc-
nich Károlyt is lehetne soroz-
ni. De az Akademia összes ki-
adásait semmiesetre sem lehet-
ne egynek is jutalomképen oda-
igérni.

Jegyzette Hunfalvy
Pál

150 Metrem febr. 10. 101
9.

A' Nyelvtudományi
Bizottság
1867 febr. 15-kén
tartott ülése jegyző-
könyvének

Kivonata,

mellyre nézve az Akadé-
mia határozatát kivánják.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tekintetes Arany János úrnak
a magy. tud. Akademia titkárjának

Pesten.

Midőn teljes tisztelettel kérném Tekintetességedet néhai Mészáros Lázár altábornagy és hadügyér „<u>1848-49-diki emlékiratainak</u>” elfogadására, illetőleg ezen eredeti kéziratoknak az Akademia levéltárában való elhelyezésére, egyszersmind szükségesnek tartom ezen soraimban kijelenteni, hogy ezen iratok örökösi és eddigi őrzőitől fölhatalmazást nyertem azokat tud. Akademiátoknak teljes tulajdonul is átszolgáltatni.

Ez <u>emlékiratok</u> eredete, eddigi sorsa és hitelességére vonatkozólag következőket sorolhatok elő:

1ör „Emlékiratai” készítéséhez Mészáros Lázár Kiutahiában, Kis-Ázsiában fogott hozzá s azok írását a Britanniához tartozó Jersey-sziget fővárosában, St. Helierben folytatta s fejezte be. E kéziratok összesen 284. töröes ívre terjednek, melyek közül mintegy 140 ív (addig t. i., míg az egy kéz írása nem változik,) Katona Miklós, most Erdélyben élő érdemesnek Mészáros dictálása után való írása; az itt-ott látható javítások azonban itt is Mészáros kezéből eredtek. A 140-dik íven túl, az egész Mészárosnak sajátkézírása. Az utolsó íveket — melyeken a nem egyazon időben történt írást úgy is észrevehetni — Mészáros később, Amerikában tartózkodása idején függesztette az egészhez.

2ör Emlékiratait Mészáros végrendeletében Vukovich Sebő 1849-diki igazságügyér gondjaira bízta s óhajtá, hogy azok valaha nag-

világot

világos lapjanak. Vukovichtól a kéziratok Puky Miklóshoz ke-
rültek Genfbe, s ugyane városban használta azokat nagyérdemű
Horváth Mihályunk, midőn „Magyarország függetlenségi harczának
történetét" írta. – Midőn pedig nekem ezen emlékiratok lefezése tudo-
másomra jutott s hosszas levelezés után értésemre esett, hogy
Puky Miklós urnál vannak letéve, – megkeresésemre nevezett
harczfia azokat titkos úton, igaz hálámat érdemlő készséggel
juttatta 1865. végén kezeimhez.

3-or A kéziratok hitelességét bizonyítja először azon út, melyen
azok a tekintetes Akademia kezéhez jutnak, t. i. Mészáros hagyaté-
kaiból Vukovich s Puky urak és az én kezeimen át. Másodszor:
a kéziratoknak más, Mészárostól eredt kéziratokkal való össze-
hasonlítása, milyek mai nap mind az én birtokomban, mind má-
sokéban számos darabban vannak. Harmadszor: bizonyíthatják
Mészáros kor- és kartársai, s köztük épen nagy történetírónk,
Horváth Mihály is, kit a szóban forgó kéziratok átszolgáltatásakor
Akademiánk ismét kebelében üdvözöl.

Végül megjegyzendőnek tartom, hogy bár ezen emlékiratok leg-
nagyobb részét már közrebocsátottam vala nyomtatásban, az Aka-
demia levéltárába letevésüket mégis több okból hiszem szükséges-
nek, melyek közül csak azt hozom fel, hogy ez iratok harczunk tör-
ténetének legfontosabb szakából, magas polcon szerepelt egyénétől
~~[illegible]~~ nyújtanak főjegyzéseket; hogy én azokat nem teljesen
bocsátám közre, a fegyverletétel és Komárom átadása utáni
dolgokat elhagyván, részben az ismétlések, részben nem szo-
rosan a tárgyhoz tartozóságuk s részben a miatt, mert a
véres visszatorlás eseményeinek elősorolása, könyvem közre-
bocsátása

bocsátása idejekor, az osztrák censura eljárása folytán, a Mészárosra vonatkozó egész gyűjtemény megjelenését korlátozta volna; — s hogy ezen kéziratok biztos helyen őriztessenek meg, erre nézve ok még az is, mert az én kiadásomban az Emlékiratoknak nem csak irályán tevék tetemes s nézetem szerint szükséges változtatást, de mert a szövegből magából egyes kifejezéseket, sokszor egész hosszabb pontokat is ki kellett hagynom, hol azután az emlékíró helyett én, mint közlő veszem át az elbeszélés fonalát.

Midőn ezen rövid promemoriámat tiszteletteljesen terjesztem Tekintetességed elé, vagyok

Pesten, 1867. februárhó 16-dikán

alázatos szolgája

Szokoly Viktor

151/9 vettem febr. 16. 1867.

publicálni

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

157/9. Visszajött febr. 18. 1867.

342.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Nous prions de renvoyer cette feuille signée pour servir de reçu à l'Académie hongroise.

A könyvek jegyzéke

Liste des livres

melyek ______ csomagban ______ szám alatt Eggenberger Ferdinánd pesti könyvkereskedő által küldettek.

envoyés dans ______ paquet sous le No ______ par ______ libraire à Pest

A Ref. Gymnasiumnak Szászváros (Erdélyország)

A ______

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

I. De la part de l'Académie hongroise.

Eredeti játékszin I. III. IV. V. VI. VII. VIII. IX. X.

Külföldi játékszin IX. X. XI. XII. XIII. XIV. XV. XVI. XVII. XVIII. XIX

Hellen classicusok I. köt.

Kazinczy eredeti munkái II. köt

Mocsi: Elmélkedések

Magyar játékszini feleletek

Mathem. Pályamunkák I.

Nyelvtudom. Pályamunkák II.

Philos. Pályamunkák I.

Természettud. Pályamunkák I–IV.

Történettud. Pályamunkák I. II.

Szalai: Lélektan

A magyar helyesirás ügyében

Zsoldos: Erkölcstudomány

Tudománytár 1835. 1836. 1837. 1838. 1840: 1–7 füz. 1841. 1842. 1843.

Nyelvtud. Értesitő III

Philos. Értesitő V. 1. 2.

Math. és természettud. Értesitő V.

~~Nyelvtudom. Közlemények V. 1.~~

~~Statist. és nemzetg. Közlemények I. II. 1.~~

~~Archæol. Közlemények VI. 1.~~

~~Math. és természettud. Közlemények III.~~

~~Szétr: Eszmék és érzelmek. 5 péld.~~

~~Almanach 1866-ra~~

~~Jegyzőkönyv III.~~

A'ról és innen följegyzetteket könyveket hálás köszönettel vette a' Szászvárosi ref. gymnasium. Szászváros 1867 januar 2. Szabó György gymn. igazgató

II. Mások részéről. II. De la part d'autres instituts ou des particuliers.

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben [...] lőszámlált könyveket kezemhez vettem.

Je reconnais avoir reçu les livres énumérés dans la liste précédente.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Pest. Nyomatott Emich Gusztáv magy. akad. nyomdásznál. 1865

158/9. Lox.

Arany aláírása 297 /.

Kérjük e lapot aláírva vételi elismervényül a Magyar Tudományos Akadémiának visszaküldeni.

Wir bitten dieses Blatt unterfertigt als Bestätigung des Empfanges an die „Magyar Tudományos Akadémia" zurückzusenden.

A könyvek jegyzéke

melyek .... csomagban .... szám alatt

....

pesti könyvkereskedő által küldettek.

A ....

I. A Magyar Tudományos Akadémia részéről.

Verzeichniss der Bücher,

welche in .... Packet mit .... Zahl durch Ferdinand Eggenberger

Buchhändler in Pest abgesendet wurden.

An die Deutsche Morgenländische Gesellschaft. Leipzig.

I. Von Seite der „Magyar Tudományos Akadémia."

1/ Évkönyv X. 2. 6–14. XI. 1. 2. 3. XII. 1.
2/ Nyelvtudom. Értesítő II. III
3/ Nyelvtudom. Közlemények I–IV.
4/ Kazinczy Ferenc és kora I–III. Rész
5/ Vámbéry: Abuska
6/ Német-magyar Zsebszótár.
7/ A magyar nyelv Szótára I. II. III.
8/ Jegyzőkönyv I. a. II. a. b. III. a. b.
9/ Almanach 1866-ra.

Leipzig am 13. Febr. 1867.

eingegangen am 13. Februar 1867.
Prof. Dr. H. L. Fleischer,
d. Z. Bibliotheks-Bevollmächtigter der deutschen morgenländischen Gesellschaft.

II. Mások részéről.

II. Von Andern.

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben előszámlált könyveket kezemhez vettem.

Ich Unterfertigter bestätige hiemit, dass ich die oben angeführten Bücher empfangen habe.

Pest. Nyomatott Emich Gusztáv. magy. akad. nyomdásznál. 1865

eingeg. d. 13. Febr. [illegible]
[illegible] d. M. J.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

Pest, 1866. 16. März.

A Magyar Tud. Akadémia részéről a tulsó lapon megnevezett pesti könyvkereskedőnek az ide mellékelt jegyzékben kitett könyvek a végett adattak át, hogy azokat rendeltetésök helyére juttassa. Fölkéretik , hogy a vételi elismervényt aláirva visszaküldeni sziveskedjék. Ha ezen elismervény egy év leforgása alatt hozzánk vissza nem érkezik, annak jeléül fogjuk venni, hogy a küldemény eltévedt. Kéretik továbbá , hogy ha a Magyar Tudom. Akadémia könyvküldeményeiben valami hiányt tapasztal, azt az alulirt titkárnak jelentse be, hogy a tudomásunkra jutott hiányt, a mennyire lehet, elháríthassuk vagy utólagosan kipótolhassuk. Minden közlés, tudósítás vagy könyvküldemény a Magyar Tud. Akadémia titkárához czimezendő, s vagy közvetlenül ahhoz, vagy pedig valamely hiteles pesti könyvkereskedőhöz küldendő.

Teljes tisztelettel

alázatos szolgája

Arany János

titoknok.

Von Seite der „Magyar Tudományos Akadémia“ wurden am heutigen Tage dem unten benannten Pester Buchhändler die in dem beigeschlossenen Verzeichniss angeführten Bücher zur Weiterbeförderung übergeben. Wir ersuchen die Bestätigung des Empfanges zu unterfertigen, und der „Magyar Tudom. Akadémia“ zurückzusenden. Wenn wir diese Bestätigung im Verlaufe eines Jahres nicht erhalten sollten, so müssten wir dies als einen Beweis dessen ansehen, dass die Sendung nicht an ihren Bestimmungsort angekommen ist. Zugleich ersuchen wir die Mängel, welche bei den Büchersendungen der „Magyar Tud. Akadémia“ vorkommen sollten, dem Sekretär anzuzeigen, um denselben vorbeugen oder das Fehlende nachträglich übersenden zu können. Jede Anzeige, Mittheilung und Büchersendung möge an den Sekretär der „Magyar Tudományos Akadémia“ adressirt, und derselben entweder unmittelbar, oder mittelst einer accreditirten Buchhandlung in Pest übersendet werden.

Mit besonderer Hochachtung

ergebener Diener

158/9. Erk. febr. 18. 1867

DEUTSCHE MORGENLÆNDISCHE GESELLSCHAFT.

Leipzig, d. 13. Febr. 1867.

Hochgeehrter Herr Secretär

Indem ich Ihnen im Namen der Deutschen morgenländischen Gesellschaft für die Zusendung der auf dem hierbei zurückfolgenden Lieferungsscheine verzeichneten Werke den verbindlichsten Dank sage und Sie bitte, denselben auch Ihrer Akademie auszusprechen, habe ich nur zu bemerken, dass von Jegyzőkönyv (Nr. 8) wahrscheinlich ein Heft (füzet) fehlt; es sind nämlich im Ganzen nur 5 Hefte eingegangen:

1) Első kötet. I. Füzet.
2) Második Kötet. I. Füzet.
3) ———————— II. Füzet.
4) Harmadik Kötet. I. Füzet.
5) ———————— II. Füzet.

Sollte also, wie nach allem anzunehmen ist, vom ersten Bande ein zweites Heft erschienen seyn, so bitte ich um gelegentliche Nachlieferung desselben.

Dass diese Erwiederung so spät, fast ein ganzes Jahr nach der Absendung Ihres Geschenkes, erfolgt, ist nicht meine Schuld; denn, wie Sie sehen, habe ich die ganze Lieferung erst heute vom Buchhändler erhalten.

In ausgezeichneter Hochachtung

Prof. Dr. H. L. Fleischer

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

Nagy Tekintetű
Magyar Tudományos Akadémia!

Az ide tisztelettel zárt „Örömdal"
czímű költeményemet, mely Ő Felségének ál-
talam ajánltatott és legkegyelmesebben el-
is fogadtatott, van szerencsém bemutatni an-
nál-is inkább, miután a benfoglalt és szívem
legmélyéből fakadt óhajok, a haza csatudomány
virulására visszhangra találtak. Fogadja
Kegyesen a Nagy Tekintetű Akadémia tő-
lem e kis adományt. —

Ki mély tisztelettel maradtam

Kelt Budán februar 15 én 1867.

Macráné Amália

160/5. Eik. febr. 18. 1867.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

K. K. priv.

Südbahn-Gesellschaft.

№ 659.

Sr. Wohlgeboren

Herrn Johann von Arany, Sekretär der ungar. Akademie der Wissenschaften

in

Pest.

Mit Beziehung auf das geschätzte Schreiben vom 15. l. Mts. Z. 128/A beehren wir uns, Euer Wohlgeboren in der Anlage eine für 3 Monate giltige Freikarte für Herrn Dr. Emerich Henszlmann zu übersenden.

Wien, 18. Februar 1867.

Der General-Direktor:

Grimm

A. Form. Nr. 4.

147

162/I. Ért. febr. 20. 1867

Henszlmann miután Párisba megy s nem használ-hatja, a határidő elteltével visszaküldeni kéri.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

168
K.

Tekintetes Úr!

Vörös Victor levelét, ki Fessler magyar Históriája fordítására ajánlkszik, vélemény-mondás végett szerencsém van a történettudományi osztályértekezlethez eredetiben áttenni

Tisztelettel

Pest, marcius 1. 1867.

Tekintetes úrnak

alázatos szolgája
Arany János
titoknok.

Ttes Hunfalvy János úrnak.

Tekintetes Akademia!

M. év Jul: 30^{án} folyamodtam, hogy a "Csörszárka" czimü müvemhez a' teke: akademiához beküldött, e' tárgyra vonatkozó közlemények használ-hatását megengedni méltóztassék.

Folyamodásom kiadatott Fötiszt. Rómer Floris kézirattári őrnek mint az archeologiai bizottság előadójának, olly határozattal, hogy az academia kézirattárában, e' tárgyra vo-natkozó közleményeket velem közölje; azom-ban nevezett fő tisztelendő úr s' kézirattári őr a' végzésnek eleget nem tett; erre én m. év Novbr 21^{én} a' titkári hivatalnál megszorgal-maztam az ügyet, mire Rómer Floris urtól kö-vetkező ellenkező határozatot nyertem:

— Minthogy a' bizottmánynak szándéka a' Csörszár-árok és egyébb ilynemü védelmi vonalokról archeologiai közleményeiben behatóbb munkálatot kiadni, és ezen célra tagjait már utaztatta is, a' bizottmány jelen-leg nincsen azon helyzetben, hogy a' kért iro-mányokat folyamodó urral közölhesse.

Ezen eljárása Rómer Floris úrnak a' tekint. akademia irányábani megfeledkezését tüntetvén fel, kötelességemnek érzem azt érdekemben is bejelenteni, s' kérni, hogy

nevezett

./.

„nevezett Kéziratttári őr komolyan utasitassék a' m. év Jul. 30ᵢ határozat végrehajtására.
Pest 1867 Febr 23án

Tekintetes akademiának

alázatos szolgája.

Késő Imsel Sándor

169/3. O. Ir. febr. 25. 1867.

A'

Tekintetes magyar akade-
-miához

Kérvénye

Késő Ensel Sándor pest
megyei kp t. ügyésznek

A' Kézirattári őrnek bent
irt határozat végrehajtásrai
utasitása végett.—

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

171/3. Ékz. febr. 27. 1867.

867 Febr. 25.

Igen tisztelt Arany Úr!

Midőn jelen soraimmal becses idejének perczeit elrablom, és ön előtt alkalmatlankodni bátorkodom, – tulajdonítsa ezt annak, hogy nemes szivébenés jóságában végtelen bizalmat helyezek. –

Hosszu levéllel nem fog fárasztani, azért azonnal annak okát mondom el, – mi ennek irására ösztönzött. –

Fessler Ignácz nagybecsü történelmi müve még leforditva nincsen, – azért, mint a m. t. akademia titkárától, kérdezem öntől, ha az akademia megtérithetné-e, vagy egy általában megvenné-e annak magyar forditását, ha vállalkoznám reá. –

Azt is kérem öszintén megirni, ha valjon megérdemli-e ez, vagy nem?

Becses válaszát mielőbb elvárva,

maradok

öszinte tisztelője:
Vörös Viktor

Pesten lakik, de hol?

Vettem Apr. 1. 1867.

A történettudományi osztály f. évi marcz. 28-kán tartott üléséből:

Nem ajánlhatja az Akadémiának, hogy Fessler munkájának magyar forditását megvegye s költségén kiadja.

Hunfalvy Pál

St. Michele. Savoye. 22. Feb: 1867.

172/I. Érk. febr. 27. 1867.

Tisztelt Hazafi

E napokban küldöttem Kegyednek a Magyar Akademia számára Turinbul bíbo[...] Martinusius Bibornok arczképit, mű[...] értéke a képnek nincsen de mint történ[...] emlék tán bír annyi becscsel hogy azt az Akademia szivesen fogadja. A kép Bolognabul egy kolostorbul került Turinba.

Ha helyesebbnek találják, adják azt a museumnak.

Tisztelettel vagyok
öszinte hazafitársa

Simonyi Ernő

U.I. Természetesen én ezen képért semmi dijat nem kivánok.

Tisztelt Pénztári-hivatal!

Az Akadémia folyó hó 4-én tartott ülésében néhai Szathmáry szül. Mihanovics Karolina asszony hagyományául bejelentett 10,000 ft és a/néh. báró Henter József úr végrendeletileg hagyott 2000 forint iránti tudósitásokat, az utóbbira nézve a végrendelet másolatát is ide zárva, szem előtt tartás és a szükséges lépések megtétele végett szerencsém van ezennel áttenni.

Pesten, 1867. nov. 7-én

A tisztelt Pénztári hivatalnak

alázatos szolgája
Arany János
titoknok

ad 172/1867

Méltóságos Báró, Akadémiai Elnök Úr!

Méltóságodnak folyó hó 23-ról 156. szám alatt kelt becses azon megkeresésére, hogy a Szártory Ignátz ügyvéd által 1855-ben átadott egy írással bevett faemléket, mint az Akadémia részére szánt, s így jogosan őt illető régiséget küldjem be, – felhíva érezem magamat az ügy állása felől nyilatkozatomat a következőkben megtenni:

Mint a bécsi régészeti központi bizottmánynak a nváradi kerületbeni Conservatora hivatásomnak megfelelőleg Bihar- Szathmár s Szabolcs- megyéket az akkori időkben beutaztam, s gyanítható[lag] Szártory ügyvéd megtudva ottlétemet, később NVáradon nálam megjelent s egy körülbelől 5 hüvelyknyi hosszu s 2 hüvelyknyi széles falemezt mutatott elő, melyre állítása szerint hunn betük lettek volna bevésve, – én látva a fa nyersességét, ugy azt is, hogy az minden egyéb csak régiség nem, igyekeztem őt ezen képzelődéséből kiragadni, de minthogy ő egy magán kéréssel is járult hozzám, ezen lemezt nálam hagyta, anélkül azomban, hogy azon szándékának vagy ohajtásának, miként azt a magyar tudományos Akadémiához vagy bárhová is kivánná juttatni, legtávolabbról is kifejezést adott volna. –

Megfoghatatlannak látszik egyébként az, hogy ha ő a Magyar tudományos Academia részére szánta azon állítólagos régiséget, miért adta nekem át, nekem, ki az általam

./.

nagyon tisztelt Magyar tudományos Akadémiától meg-
bízva semmiben sem voltam, hisz azt ö egyenesen
s kevesebb fáradsággal nálam nélkül is rendelteté-
se helyére elküldhette volna;- de ö e szándékáról e-
löttem említést nem tett.-

A szebb napok beálltával püspöki székhelyem-
re Gyula-fehérvárra visszatérve irataim közt mindazon-
által ezen falemez után gondosan utána néztem, s
jóllehet az semmi régiségi becsel nem bír, s az átadás
alkalmával érintett ügyvéd az Akadémiához leendő
juttatásról mit sem szollott, mégis megtalálása ese-
tében hazafiui kötelmemnek ismerendem azt oda el-
küldeni.-

Kiváló tiszteletem nyilvánítása mellett maradok

A méltoságos Báró Elnök Urnak

Kolozsvárt 1867. febr. 27én.

alázatos szolgája:

179/9. Értekezem márcz. 4. 1867

Fogarassy püspök úr ömlgye válasza a Sárvory-féle fatádla irat iránt

Nyelvt. O.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Euere Excellenz.

Indem ich die Ehre habe, den Empfang des mittelst hohen Schreibens vom $\frac{20.}{22.}$ Februar 1867 Z. $\frac{146}{K.}$ mir zugekommenen Diplomes, zufolge welchen ich zum auswärtigen correspondirenden Mitgliede der ungarischen Akademie der Wissenschaften ernannt wurde, zu bestätigen, ergreife ich diese Gelegenheit, Euerer Excellenz für die mir zu Theil gewordene ehrenvolle Auszeichnung meinen ehrerbietigsten Dank mit der Bitte auszusprechen, die Hohe Akademie von diesem Gefühle meiner Dankbarkeit in Kenntniss zu setzen.

Genehmigen Euere Excellenz den Ausdruck meiner unbegrenzten Hochachtung, mit dem ich verharre

Euerer Excellenz

ergebenster Diener

Dr. August Neilreich

An Seine
des Herrn Josef Freiherren von Eötvös k. Ministers für Cultus und Unterricht und Praesidenten der ungarischen Akademie der Wissenschaften
Excellenz.

$\frac{180}{I.}$ Átvettem márcz. 4. 1867.

Neilreich Ágoston köszöni taggá választatását, és tudósít hogy az oklevelet megkapta.

Ö. ü.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tekintetes Akademiai Titkár úr.

A' Nyelv- és Széptudományi Osztály 1867 febr. 27-kén tartott értekezletének határozatából van szerencsém bejelenteni,

hogy az Értekezlet a' „levelező" tagok választását szabályozó bizottsághoz a' Nyelv- és Széptudományi osztály részéről Toldy Ferencz és Hunfalvy Pál r. tagokat jelölte ki.

Pesten 1867. febr. 28.

Hunfalvy Pál
értekezleti jegyző.

182/9. Érk. márcz. 4. 1867.

Ö. ü.

Az akademiai
Titkári hivatal-
nak.

A' "beválasztó" tagok
választását szabályo-
zó bizottsághoz a'
Nyelv- és Széptudo-
mányi értekezlet
két tagot jelöl
ki.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tekintetes Akadémiai
Titkár úr!

Az 1867. febr. 27-kén tartott Nyelv- és Széptudományi osztálybeli értekezlet határozatánál fogva szerencsém van bejelenteni, hogy az Értekezlet

a Gorové-féle egy pályamunka megbírálására Toldy Ferencz, Szász Károly és Szepesy Imre urakat kérte fel, illetőleg választotta meg; kéretik tehát méltóztassék az ide mellékelt pályamunkát hivatalosan megbírálás végett elküldeni.

Pesten 1867 febr. 28-kán.

Hunfalvy Pál,
értekezleti jegyző.

183/I. Érk. Márcz 4. 1867.

Az akad. Titkári hivatalnak.

A' Gorové féle pálya munkák bírálóinak kinevezése.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A m. tud. akademia philosophiai osztályának 3ik üléséről vezetett jegyzőkönyv.

1867 március 7én d. u. 5½ órakor a philosophiai osztály ülést tartván, jelen voltak: Horváth Cyrill tiszt. tag elnöklete alatt Nagy Márton, Ney Ferenc, Szönyi Pál lev. tagok, s az ülés vége felé Greguss Ágost r. tag.

1. Az osztályjegyző Greguss Ágost r. tag úr távolléte miatt a jegyzőkönyv vezetésével Ney Ferenc bizatott meg, ki azt készségesen elvállalta.

2. Az elnök felszólítván a tagokat netán felolvasandó értekezések bejelentésére Ney Ferenc említi: hogy már a mult jegyzőkönyvben bejelentett felolvasására az akademia titoknoka által f. évi april 8ka tűzetett ki + – Nagy Márton l. tag a lehető legközelebbi alkalommal a Gymnasiumok és lyceumok szervezéséről fog értekezni. – Az elnök jelenti hogy Haberern Jonathan l. tag hasonlag szándékozik egy értekezést olvasni, melynek cime azomban előtte ismeretlen.

Mindezek tudomásul vétetvén a titoknoki hivatalnak ezennel bejelentetnek.

+

3. Az osztályelnök inditványozza, hogy Apácai Csere János „logikácská"-jának az akademia által már két év előtt elhatározott kinyomatása ujabban emlékezetbe hozandó és sürgetendő volna.

Határoztatott hogy ezen érdekes régi munka kiadatása iránt e jegyzőkönyv útján ujabb sürgető kérelem intéztessék az akademiához s a titoknoki hivatalnak különösbben szives figyelmébe ajánltatik.

4. Greguss Ágost r. tag úr megjelenvén most az ülésben, mostani elkésését is egyik indokul kéte tekinteni arra nézve hogy igen nagy elfoglaltsága miatt az osztály-jegyzői teendőket nem teljesitheti, miért is magát e hivatalos kodástól fölmentetni kéte.

Az osztály sajnálkozással értette Greguss úr e nyilatkozatából a határozott lemondást s egyértelmüleg Ney Ferencet kéte föl a jegyzőség elvállalására, ki, bár hasonlag igen nagy mértékben lévén elfoglalva, a szives bizalomnak engedvén a jegyzői teendőket ezentúlra elvállalta.

5. A jelen jegyzőkönyv hitelesitésére az elnök által Nagy Márton és Szőnyi Pál lev. tagok kérettek meg.

Kelt mint fent.

Jegyzője
Ney Ferenc
r. tag

Nagy Márton lev. tag.
Szőnyi Pál l. tag.

193/J. Érk. márcz. 11. 1867.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA